

KAHRAMANMARAŞ İL SOSYAL HİZMETLER MÜDÜRLÜĞÜ

KAHRAMANMARAŞ ÖZÜRLÜ ENVANTERİ PROJESİ

MAYIS - 2011

İÇİNDEKİLER

- A. TAKDİM
- B. ÖNSÖZ
- C. GİRİŞ
- D. TANIMLAR
- E. YÖNTEM

- 1 - Araştırmanın Modeli
- 2 - Araştırmanın Evreni ve Örneklemi
- 3 - Veriler ve Toplanması
- 4 - Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi
- 5 - Süre ve Maliyet

F. PROJE SONUCUNDA ELDE EDİLEN İSTATİSTİKSEL VERİLER

- 1 - İlçelere Göre Özürlü Sayısı
- 2 - Yaş Durumu
- 3 - Cinsiyet Durumu
- 4 - Medeni Durumu
- 5 - Hanede Yaşayan Birey Sayısı
- 6 - Konut Durumu
- 7 - Hanenin Aylık Gelir Durumu
- 8 - Özür Grupları
- 9 - Hanede Yaşayan Başka Özürlü Durumu
- 10 - Özürlü Bireyin Anne ve Babasının Akrabalık Durumu
- 11 - Özürlü Bireyin Anne ve Babasının Akrabalık Derecesi
- 12 - Özürlü Bireyin Öğrenimine Devam Edip Etmeme Durumu
- 13 - Özürlü Bireyin Öğrenim Gördüğü Okul Durumu
- 14 - Öğrenime Devam Etmeyen Özürlü Bireylerin En Son Bitirdikleri Okul Durumu
- 15 - Özürlü Bireyin Geçen Hafta İçerisinde Ayni (mal) ya da Nakdi (para) Elde Etmek Amacıyla Bir İşte Çalışıp Çalışmadığı
- 16 - Özürlü Bireyin İş Yerindeki Konumu
- 17 - Özürlü Bireyin Meslek Edindirme Kurslarına Katılıp Katılmadığı Durumu
- 18 - Özürlü Bireyin Sosyal Güvencesinin Kendi Adına Olup Olmadığı Durumu
- 19 - Özürlü Bireyin Tedavi Masraflarının Kim Tarafından Karşılandığı Durumu
- 20 - Özürlü Bireyin Özürlülere Yönelik Yasal Düzenlemelerden Ve Özürlü Haklarından Haberdar Olup Olmadığı
- 21 - Özürlü Bireyin Yararlandığı Yardımlar
- 22 - Özürlü Bireyin Özrünün Ortaya Çıkma Zamanı
- 23 - Özürlü Bireyin Özrünün Sebebi
- 24 - Özürlü Bireyin Özrüne Neden Olan Kaza
- 25 - Öz Bakım Gereksinimlerini (El, Yüz, Kulak, Burun Temizliğini Yapabilmede; Tuvalet, Banyo Gereksinimini Gidermede; Yeme-İçme, Giyinme-Soyunma Becerilerini Yerine Getirmede) Yapabilmede Birilerine İhtiyaç Duyma Durumu

- 26 - Hareket Edebilmede (Yürüyebilmede; El Ve Kollarını Kullanmada; Merdiven İnip Çıkma) Birilerine İhtiyaç Duyma Durumu
- 27 - İletişim Kurabilmede Ve Güvenlikte Olabilmede (Kendini İfade Edebilmede, Kendisine Karşı Oluşan Tehlikeyi Algılayabilmede, Kendisine ve Çevresine Zarar Verme Riski Halinde Kendini Kontrol Edebilmede) Birilerine İhtiyaç Duyma Durumu
- 28 - Ev İşlerini ve İdaresini Yapabilmede (Evde Kendi Başına Başkasının Yardımı Olmadan Yaşayabilme, Beslenme ve Temizlik Gibi İhtiyaçları İçin Alışveriş Yapabilme; Asgari Düzeyde Bile Olsa Yemek Pişirebilme, Evini Temizleme, Bulaşık ve Çamaşırları Yıkma, Kışın Isınmak İçin Sobayı Yakabilme Veya Kombiyi Çalıştırma Gibi İşleri Yapabilme) Birilerine İhtiyaç Duyma Durumu
- 29 - Özürlü Bireylerin Öz Bakım Hizmetlerine İhtiyaç Duyup Duymadıkları
- 30 - Bağımsız Hareket Edebilmek İçin Yardıma İhtiyaç Duyup Duymadıkları
- 31 - Bağımsız Hareket Edebilmek İçin Cihaza İhtiyaç Duyup Duymadıkları
- 32 - Yaşadığı Ortamın Temizliğinin Karşılmasında Başkasına İhtiyaç Duyup Duymadıkları
- 33 - Günlük İşler İçin Yardıma (Alışveriş, Fatura) İhtiyaç Duyup Duymadıkları
- 34 - Toplu Taşıma Araçlarındaki Özel Düzenlemelere İhtiyaç Duyup Duymadıkları
- 35 - Rehberlik Ve Danışmanlık Hizmetine İhtiyaç Duyup Duymadıkları
- 36 - Ayni-Nakdi Yardımlara (Kömür - Gıda - Mal Veya Para) İhtiyaç Duyup Duymadıkları
- 37 - Özürlü Birey / Annesi / Babası Herhangi Bir Özürlü Derneğine Üye Olma Durumu
- 38 - Özürlü Bireyin Özürlü Sağlık Kurulu Rapor Durumu

ÖNSÖZ

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu olarak doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duyuşsal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmiş, toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan özürllülere gündüzlü ya da yatılı hizmet veren merkezlerde bakım, rehabilitasyon ve aile danışmanlığı gibi hizmetler verilmekte, bireyleri kendi kendine yeterli düzeye getirmek, okul eğitimine hazırlamak ve aile içi uyumu sağlamak gibi amaçlar güdülmektedir.

Bütün bunlar yapılırken sağlıklı sonuçlar elde edebilmek için mevcut özürllü potansiyelinin bilimsel düzeyde bilinmesine ihtiyaç vardır. Bu bilimsel verilere ise çalışma yapılacak bölgenin özürllü haritasını çıkararak ve bir veri tabanına dayalı envanter oluşturarak ulaşılabilir. İşte bu tespitlerden yola çıkarak Kahramanmaraş Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü olarak hizmet vermeye çalıştığımız Kahramanmaraş genelinde(merkez, ilçe ve köylerde) bir özürllü envanteri çıkarmaya ve bunu bir veri tabanında toplamaya karar verdik. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansının finans desteğı ile bu çalışma ortaya çıktı.

Özürllü envanteri çalışması sırasında Kahramanmaraş genelinde 15 bin özürllü ile birebir görüşülmüş, kayıtlı özürllü potansiyelinin dışındaki kayıt dışı özürllüler hastanelerden rapor almaya yönlendirilmiş ve sayısal verilerle ifade edilebilecek özürllü bilgilerine ulaşılmıştır. Bu çalışma sonucunda Kahramanmaraş ilindeki özürllü potansiyeline dikkat çekilmiş ve bu özürllülere yönelik hizmetlerin öncelikli sağlanması hedeflenmiştir. Yaş, cinsiyete, eğitim durumuna ve bölgelere göre özürllü dağılımı şüphesiz hizmetin götürülmesini daha kolaylaştıracak ve bu veriler bundan sonraki bilimsel çalışmalara kaynaklık edecektir.

Bu çalışma sırasında bizden desteğini esirgemeyen başta Sayın Valimiz Şükrü KOCATEPE beyefendiye, Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansına, Özürllüler İdaresi İstatistik Daire Başkanı Abdulkadir ANAÇ beyefendiye, tüm İlçe Kaymakamlarımıza, Milli Eğitim personeline, Din Görevlilerine, Muhtarlarımıza ve özveri ile çalışan Kahramanmaraş Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü personeline teşekkür ediyor ve saygılar sunuyoruz. Kahramanmaraş Özürllü Envanterinin ilimiz ve ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ediyoruz.

Sadettin YILDIZ
Sosyal Hizmetler İl Müdürü

GİRİŞ

Özürü, doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duyuşal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, iyileştirme, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişi olarak tanımlanmaktadır. Dünyada ve ölkemizde sağlık, eğitim, istihdam, sosyal güvenlik ve bunlara bağılı olarak özürüölerin toplumsal yaşama entegre olması gibi temel sorunlarda özürüö vatandaşlarımızın birtakım eşitsizliklerle karşı karşıya kaldıkları bir gerçektir. Söz konusu bu eşitsizliklerin giderilmesi ve özürüölerin sosyal devlet zemininde topluma kazandırılmaları için sağlık, eğitim, istihdam ve sosyal hayata ilişkin hizmetlerin onların ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda düzenlenmesi gerekmektedir. Özürüö bireylerin mevcut durumları, ihtiyaç ve beklentilerinin tespiti için onlar hakkında kapsamlı bilgilere ihtiyaç duyulmaktadır.

İlimiz sınırları içerisinde yaşayan özürüö vatandaşların demografik, ekonomik, eğitim sağlık ve sosyal yönleri hakkında bilgi edinebileceğimiz bütüncöl bir veri veya veri tabanı bulunmamaktadır. Özürüö vatandaşlara hizmet veren kamu kurum ve kuruluşlarının kayıtlarında ise, özürüö bireyler hakkında görev alanlarına giren konularda bilgiler yer almaktadır. Ayrıca özürüö bireylerin ya da sivil toplum örgütlerinin özürüöler hakkında kullanabileceği veya ulaşabileceği bütüncöl bir veri bulunmamaktadır.

Özürüö vatandaşlar var olan yoklukları ve kısıtlıkları nedeniyle eğitim, sağlık, istihdam ve sosyal haklarından istenen düzeyde ve zamanında yararlanmamaktadır. Bunun arkasında yatan neden ise kurum ve kuruluşlarımızın kendilerine başvuru yapan özürüö vatandaşlardan haberdar olup kurumlara ulaşamayan özürüö vatandaşlardan haberdar olamamalarıdır. Bu çalışma ile sağlık kurul raporu bulunan, gerekse sağlık kurul raporu bulunmayan özürüö bireylere ulaşması hedeflenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti özürüö vatandaşlara yönelik Avrupa standartlarına uygun yeni hizmet modelleri geliştirmiştir. Ancak il düzeyinde özürüö bireylere yönelik geliştirilen politika ve hizmetlerin yetersiz olduğu ve beklentileri karşılamadığı görölmektedir. Bunun gerisinde yatan ana neden ise özürüö bireyler ile ilgili düzenli bir veri ve bilgi sisteminin bulunmaması ve hizmetlerden zamanında yararlanılamaması yatmaktadır. Proje kapsamında yapılan araştırma üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırma ile ilgili tanımlar yer almaktadır. İkinci bölümde ise araştırmanın yöntem ve teknikleri hakkında bilgi verilmiştir. Üçüncü bölümde ise araştırma kapsamında elde edilen istatistikî bilgiler ve yorumları yer almaktadır.

1 - Özürlü Kimdir ?

Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duyuşal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, iyileştirme, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişi olarak tanımlanmaktadır.

2 - Rehabilitasyon Nedir ?

Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle oluşan özürlü ortadan kaldırmak veya özürlülüğün etkilerini mümkün olan en az düzeye indirmek, özürlüye yeniden fiziksel, zihinsel, psikolojik, ruhsal, sosyal, meslekî ve ekonomik yararlılık alanlarında başarabileceği en üst düzeyde yetenekler kazandırarak; evinde, işinde ve sosyal yaşamında kendine ve topluma yeterli olabilmesi ve özürlünün toplum ile bütünleşmesi, ayrımcılığa karşı tüm tedbirlerin alınması amacıyla verilen koruyucu, tıbbî, meslekî, eğitşel, rekreasyonel ve psiko-sosyal hizmetler bütünüdür.

ÖZÜR ÇEŞİTLERİ:

1 - Ortopedik Özürlü:

Bütün düzeltmelere rağmen yaşamlarında ve çalışmalarında; iskelet, sinir sistemi, kas ve eklemlerinden yeteri kadar yararlanamayan veya sosyal yaşama uyamayan kişiyi,

2 - Görme Özürlü:

Görme gücünden tümüyle veya ileri derecede kaybı olan kişiyi;

a) Bütün düzeltmelere rağmen iki gözle görmesi 1/10'dan aşağı olan ve yaşamlarında görme gücünden yararlanmasına imkan olmayan kişiyi,

b) Bütün düzeltmelere rağmen iki gözle görmesi 3/10'dan aşağı olan, özel bir takım araç ve yöntemleri kullanmadan yaşamlarında görme gücünden yararlanamayan az görebilen kişileri,

3 - Zihinsel Özürlü:

Zihinsel gelişiminde meydana gelen yavaşlama, duraklama ve gerileme nedeniyle davranış ve uyum yönünden yaşıtlarına göre sürekli gerilik ve yetersizlik gösteren bireyleri;

a) Zeka bölümleri çeşitli ölçeklerde 0-24 arasında olan (İdiot) düzeyindeki ağır zihinsel özürlüleri,

b) Zeka bölümleri çeşitli ölçeklerde 25-44 arasında olan (Embecile) düzeyindeki öğretilbilir zihinsel özürlüleri,

c) Zeka bölümleri çeşitli ölçeklerde 45-75 arasında olan (Debil) düzeyindeki eğitilebilir zihinsel özürlüleri,

4 - Ruhsal Özürlü:

Çeşitli nedenlerle ruhsal özelliklerinde yaşamın gereklerine uyamayacak düzeyde sürekli olanlar yetenek ve fonksiyon kaybına uğrayan kişiyi;

5 - Konuşma Özürlü:

Konuşmasının akışında, ritminde, tizliğinde, vurgularında, ses birimlerinin çıkarılışında, eklemlenişinde bozukluk olan kişiyi,

6 - İşitme Özürlü:

İşitme gücünden tümüyle veya ileri derecede kaybı olan kişiyi;

a) Bütün düzeltmeler rağmen işitme kaybı 70 desibel'den daha fazla olan, işitme gücünden yararlanamayan duyma engelli kişiyi,

b) Bütün düzeltmelere rağmen işitme kaybı 25-70 desibel arasında olan ve işitme gücünden ancak yardımcı araçlarla yararlanabilen ağır işiten kişiyi,

7 - Ağır özürlü:

Özür durumuna göre özür oranı %50 ve üzerinde olduğu tespit edilenlerden günlük yaşam aktivitelerini başkalarının yardımı olmaksızın yerine getiremeyeceğine özürlü sağlık kurulu tarafından karar verilen kişileri,

8 - Bakıma Muhtaç Özürlü:

Özürlülük sınıflandırmasına göre ağır özürlü olduğu belgelendirilenlerden; günlük hayatın alışılmış, tekrar eden gereklerini önemli ölçüde yerine getirememesi nedeniyle hayatını başkasının yardımı ve bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün olduğu, her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirleri toplamı esas alınmak suretiyle; kendilerine ait veya bakmakla yükümlü olduğu birey sayısına göre kendilerine düşen ortalama aylık gelir tutarının, bir aylık net asgari ücret tutarının 2/3'ünden daha az olduğu bakım raporu ile tespit edilenleri,

Anketör: Özürlülük konusunda eğitim alan ve özürlü vatandaşlarla yüz yüze anket çalışması yapan kişi ve kişileri,

Özürlü Birey Araştırma Formu: Özürlü vatandaşların eğitim, ekonomik, sağlık, sosyal ve demografik bilgilerine ulaşmak için geliştirilen formunu,

Veri Tabanı: Oracıl programında hazırlanan ve ulusal veri tabanlarından mernis ve özveri ile bilgi paylaşımında bulunan özürlü vatandaşlara ait bilgilerin depolandığı web tabanını,

Sağlık Kurul Raporu: Özürlü sağlık kurulunca hazırlanan, kişilerin özür ve sağlık durumu ile kullanım amacını belirten belgeyi,

Sorumlu Kurum: İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü'nü,

Rehber Kurum: Özürlüler İdaresi Başkanlığı'nı,

Finansman Kurum: Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı' nı ifade eder.

1 - Araştırmanın Modeli

Bu projede yapılan araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli; çok sayıda elamandan oluşan bir evrende genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan taramalardır.

2 - Araştırmanın Evreni

Projede yapılan araştırmanın evrenini Kahramanmaraş İli sınırları içerisinde yaşayan sağlık kurulu raporu almış ve sağlık raporu bulunmayıp var olan noksanlığı ve kısıtlılığı nedeniyle günlük hayata adapte olmada problem yaşayan özürlü vatandaşların tamamını oluşturmaktadır. Evrende ise yaş sınırı bulunmamaktadır.

3 - Veriler ve Toplanması

Projede yapılan araştırmada veri toplama aracı olarak Kahramanmaraş İli sınırları içerisinde özürlü vatandaşlara hizmet veren İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Defterdarlık, İl Sağlık Müdürlüğü, İş Kur Müdürlüğü ve İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü ile Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından geliştirilen özürlü birey araştırma formu kullanılmıştır. Özürlü birey araştırma formunda toplam 46 soru yer almıştır. Bu sorular özürlü bireylerin demografik, ekonomik, eğitim, sosyal ve sağlık bilgilerini belirlemeye yöneliktir.

TC.
KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİ
ÖZÜRLÜ BİREY ARAŞTIRMA FORMU

FORM NO :

..../..../2011

Bilgi: Kahramanmaraş ili genelinde yaşayan özürllülerin tespitinin yapılarak, Kahramanmaraş Özürllüler Veritabanını oluşturmak ve özürllü birey araştırma formu ile ulaşılan bilgileri veri tabanına işlemek, özürllülerin sosyal yaşantıya kazandırılmasına yönelik yapılacak proje, politika ve planlamalara yönelik sağlıklı veri oluşturmaktır.

hasta birey için ayrı ayrı doldurulacaktır.

Bu Çalışmaya katılmak istiyor musunuz ?

Evet

Hayır (Anket bitmiştir teşekkür ederiz...)

BİRİNCİ BÖLÜM:

(Bu bölümde ankete gidilen hanenin genel bilgileri alınacaktır.)

HANEHALKI BİLGİLERİ

1.1. Özürllü kimin ile birlikte yaşıyor

Anne ve babası ile birlikte

Yalnız

Eşi ve çocukları ile birlikte

Kurum bakımında

Akrabası ile birlikte

Diğer

1.2. Hanede yaşayan birey sayısı

1.3. Hanede yaşayan başka özürllü var mı ?

Evet

Hayır

1.4. Özürllü bireyin anne ve babası akraba mı ?

Evet

Hayır (Soru 1.6' ya geçiniz)

1.5. Özürllü bireyin ana ve babasının akrabalık derecesi nedir ?

Kardeş çocukları

Kardeş çocuğu – Kardeş torunu

Kardeş torunları

Diğer

1.6. Konut bilgisi

Kira

Kendine ait

Diğer

1.7. Özürlü bireyin kendisine ait aylık geliri

350 TL'den az

351 – 500 TL

501 -620 TL

621 - 750 TL

751 - 900 TL

901 - 1100 TL

1101-1300 TL

1701-2300 TL

2301 TL'den fazla

Cevap vermek istemiyorum

1.8. Aylık hane geliri

350 TL'den az

351 – 500 TL

501 -620 TL

621 - 750 TL

751 - 900 TL

901 - 1100 TL

1101-1300 TL

1701-2300 TL

2301 TL'den fazla

Cevap vermek istemiyorum

1.9. Adres

.....
.....

1.10. Telefon

() ()

Alan Kodu

Telefon Numarası

İKİNCİ BÖLÜM:

(Özürlü Birey Soru Formu)

2.1 T.C.Kimlik No

2.2 Adı Soyadı

.....

2.3 Baba Adı

.....

2.4 Doğum Tarihi:

		/			/				

2.5 Cinsiyeti

Kadın

Erkek

2.6 Medeni Durumu

Evli

Bekar

Boşanmış / Dul

2.7 Özürlü birey öğrenimine devam ediyor mu?

Evet

Hayır (Soru 2.9'a geçiniz.)

2.8 Evet ise; özürlü bireyin öğrenim görmekte olduğu okul nedir? (Soru 2.10'a geçiniz.)

İlköğretim

2 yıllık ön lisans

Ortaokul veya mesleki ortaokul

4 yıllık lisans

Lise ve dengi okullar

Yüksek lisans, doktora

2.9 Hayır ise; Özürlü bireyin en son bitirdiği okul nedir? (Soru 2.10'a geçiniz.)

Okuma-yazma bilmiyor

Lise ve dengi okullar

Okur yazar olup bir okul bitirmedi

2 yıllık ön lisans

İlkokul

4 yıllık lisans

İlköğretim

Yüksek lisans, doktora

Ortaokul veya mesleki ortaokul

2.10 Özürlü bireyin mesleği nedir?

2.11 Özürlü birey geçen hafta içinde aynı (mal) ya da nakdi (para) gelir elde etmek amacıyla bir işte çalıştı mı? (Maaşlı, ücretli, yevmiyeli, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak)

Evet

Hayır

2.12 Özürlü bireyin çalıştığı yer, kuruluş veya işyerindeki durumu nedir?

Ücretli veya maaşlı

İşveren

Yevmiyeli (Günübirlik, mevsimlik işler)

Kendi hesabına

Ücretsiz aile işçisi

2.13 Özürlü birey mesleğini kendine uygun buluyor mu?

Evet

Hayır

2.14 Özürlü birey meslek edindirme ve benzeri kurslara katıldı mı?

Evet

Hayır

2.15 Özürlü bireyin sosyal güvencesi kendi adına mı?

Evet

Hayır

2.16 Özürlü bireyin tedavi masrafları aşağıdakilerden hangisi tarafından karşılanıyor? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Çalışılan devlet kuruluşu (aktif memur için)

Özel sağlık sigortası

Emekli Sandığı (emekli devlet memuru)

Özel sandık

SSK

Kendisi karşılıyor

BAĞ-KUR

Diğer

YEŞİLKART

2.17 Özürlü birey özürlülere yönelik yapılan yasal düzenleme ve özürlü haklarından (vergi indirimi, eğitim destekleri, bakım parası, İŞ-KUR'un açtığı kurslar, belediyelerin sağladığı indirimler, ÖTV indirimi vb.) haberdar mı?

Hiç bilgisi yok

Hepsini biliyor

Biraz bilgisi var

2.18 Özürlü birey aşağıdakilerin hangilerinden düzenli olarak faydalanıyor?

☐ Özürlü aylığı (2022 sayılı Kanun kapsamında)	☐ Sivil Toplum Kuruluşlarının yardımları
☐ Muhtaç aylığı (Vakıf Maaşı)	☐ Hayırsever kişiler tarafından yapılan yardımlar
☐ Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün ayni ve nakdi yardımları	☐ Faydalanmıyor.
☐ Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumunun (SHÇEK) ayni nakdi yardımları	

2.19 Evde bakım hizmetinden yararlanıyor mu?

☐ Evet	☐ Hayır

2.20 Özürlü bireyin özür grubu nedir? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

☐ Görme	☐ İşitme
☐ Dil ve Konuşma	☐ Ortopedik
☐ Zihinsel	☐ Ruhsal ve Duygusal
☐ Süreğen Hastalıklar	

2.21 Özürlü bireyin özrü ne zaman ortaya çıktı?

☐ Doğum öncesi (gebelikte)	☐ Doğum Sonrası
☐ Doğum sırasında	

2.22 Özürlü bireyin özrünün sebebi nedir? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir) (Kaza seçeneği dışındaki seçeneklerde Soru 2.23 e geçiniz)

☐ Kaza (İşaretli ise soru 2.22 mutlaka cevaplandırılacak)	☐ Meslek Hastalığı
☐ Genetik veya kalıtsal bozukluk (İrsi)	☐ Doğal afet (deprem, sel vb.)
☐ Hastalık	☐ Bilinmiyor
☐ Diğer (Belirtiniz:)	

2.23 Özürlü bireyin özrüne sebep olan kaza nedir?

☐ Trafik Kazası	☐ Silahlı Yaralanmalar
☐ İş Kazası	☐ Spor Kazaları
☐ Ev Kazası	☐ Oyun Kazaları
☐ Diğer (Belirtiniz:)	

2.24 Özürlü bireyin sürekli kullandığı araç ve gereçler.

☐ Protez	☐ İşitme cihazı
☐ Ortez	☐ Baston
☐ Tekerlekli Sandalye	☐ Diğer
☐ Koltuk değneği	

2.25 Öz bakım gereksinimlerini (El, yüz, kulak, burun temizliğini yapabilmede; tuvalet, banyo gereksinimini gidermede; yeme-içme, giyinme-soyunma becerilerini yerine getirmede) yapabilmede birilerine ihtiyaç duyuyor mu?

- Bağımsız (Tamamen kendisi yapabiliyor.)
- Yarı Bağımlı (Bazı gereksinimler için yardım alıyor.)
- Bağımlı (Yardımsız öz bakım gereksinimlerinin hiçbirini gideremiyor.)

2.26 Hareket edebilmede (Yürüebilmede; el ve kollarını kullanmada; merdiven inip çıkmada) birilerine ihtiyaç duyuyor mu?

- Bağımsız (Tamamen kendisi yapabiliyor.)
- Yarı Bağımlı (Bazı gereksinimler için yardım alıyor.)
- Bağımlı (Yardımsız hareket edemiyor.)

2.27 İletişim kurabilmede ve güvenlikte olabilmede (Kendini ifade edebilmede, kendisine karşı oluşan tehlikeyi algılayabilmede, kendisine ve çevresine zarar verme riski halinde kendini kontrol edebilmede) birilerine ihtiyaç duyuyor mu?

- Bağımsız Yarı Bağımlı Bağımlı

2.28 Ev işlerini ve idaresini yapabilmede (Evde kendi başına başkasının yardımı olmadan yaşayabilme, beslenme ve temizlik gibi ihtiyaçları için alışveriş yapabilme; asgari düzeyde bile olsa yemek pişirebilme, evini temizleme, bulaşık ve çamaşırlarını yıkama, kışın ısınmak için sobayı yakabilme veya kombiyi çalıştırma gibi işleri yapabilme) birilerine ihtiyaç duyuyor mu?

- Bağımsız Yarı Bağımlı Bağımlı

2.29 Özürlü bireyin bağlı bulunduğu Toplum Sağlığı Merkezi nedir?

..... TSM

2.30 Özürlü bireyin bağlı bulunduğu Aile Sağlığı Merkezi nedir?

..... Aile Sağlığı Merkezi

2.31 Özürlü birey / anne / babası herhangi bir özürlü derneğine üye mi?

- Evet (Dernek Adı:.....) Hayır

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:

(Özürlü Sağlık Kurulu Raporu Bilgileri)

3. Özürlü bireyin Özürlü Sağlık Kurulu raporu var mı?

Evet

Hayır

Bu bölümdeki sorular Özürlü Sağlık Kurulu Raporu bilgileri esas alınarak doldurulacaktır.

A Rapor Numarası

B Rapor Tarihi

□□/□□/□□□□

C Raporun Alındığı Hastane Adı

D Toplam Vücut Kayıp Oranı

.....% (0-100)

E Raporda Ağır Özürlü İbaresini Var mı

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

(Özürlü Bireyin Eklemek İstedikleri ve Anketör Bilgileri)

4.1 Özürlü birey aşağıdaki hizmetlere ihtiyaç duyuyor mu?

Bağımsız hareket edebilmek için yardıma

Evet

Hayır

Bağımsız hareket edebilmek için cihaza

Evet

Hayır

Yaşadığı ortamın temizliğinin karşılanmasına

Evet

Hayır

Günlük işler için yardıma (Alışveriş, fatura)

Evet

Hayır

Toplu taşıma araçlarındaki özel düzenlemelere

Evet

Hayır

Rehberlik ve danışmanlık hizmetine

Evet

Hayır

Aynı – Nakdi yardımlara (Kömür – gıda- mal veya para)

Evet

Hayır

4.2 Özürlü bireyin özrü ile ilgili dile getirmek istediği bir sorunu var mı?

Evet

Hayır

Açıklama:

4.3 Önerileriniz nelerdir?

4.4 Araştırma formuna cevap veren kişi özürlü bireyin;

Kendisi

Kardeşi

Eşi

Diğer akrabaları

Oğlu / Kızı

Akrafa olmayan (Bakıcı, Komşu vb.)

Babası / Annesi

Adı Soyadı:

Cevap veren kişi:

Anketi yapan kişi:

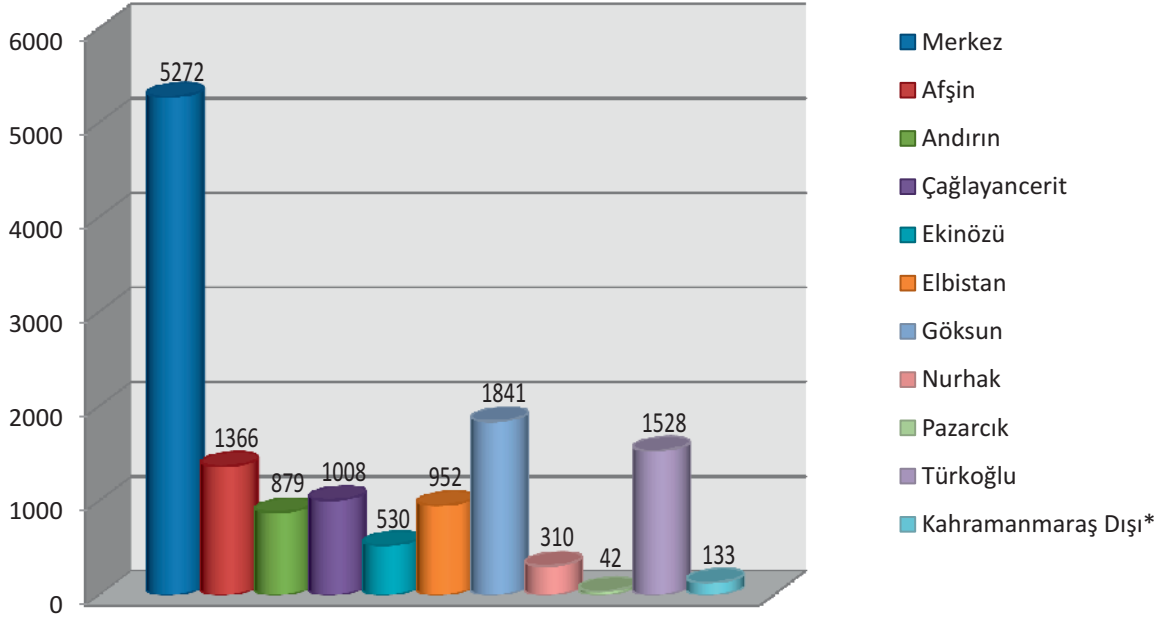
4 - Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi

Proje kapsamında yapılan araştırmada elde edilen veriler web tabanlı veri tabanına işlenmiş olup, önceden belirlenen parametrelere göre veri tabanından, istenen raporlar Excel ve Word ortamında alınabilmektedir.

5 - Süre ve Maliyet

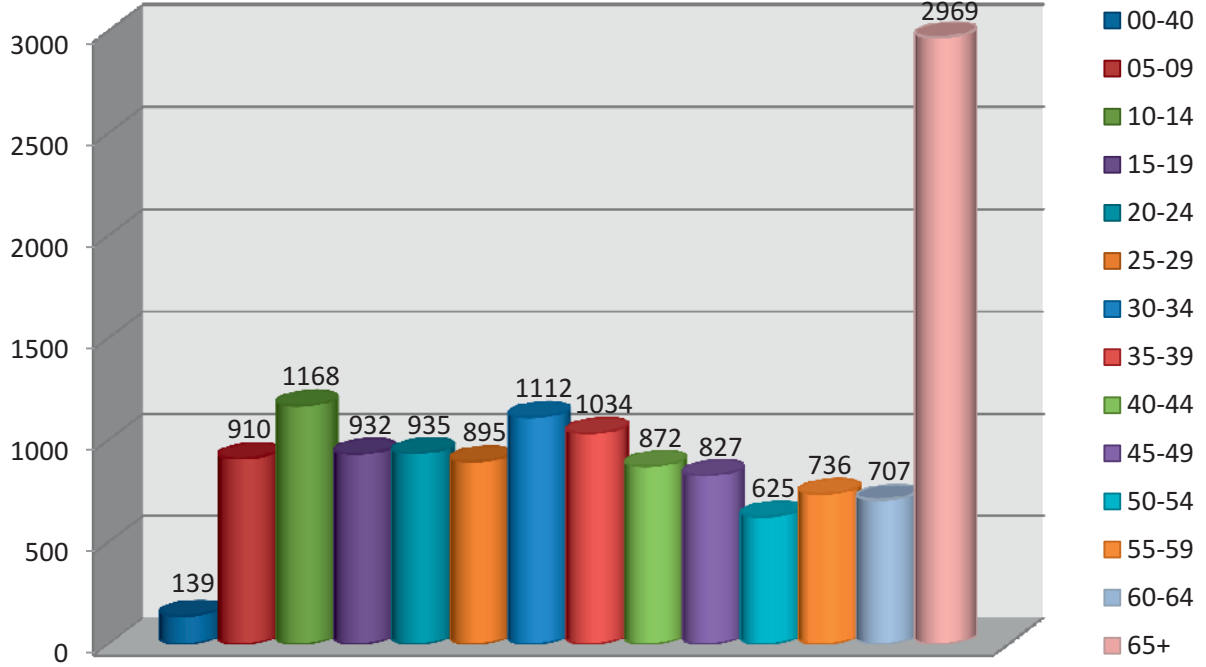
Proje kapsamında yapılan araştırma 2011 yılı 01/02/2011 - 01/08/2011 tarihleri arasında yapılmıştır. Proje için Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'ndan 70.000 TL mali destek alınmıştır. Ayrıca tüm İlçe Kaymakamlıkları bu projeye nitelikli personel desteği vermiş, Özürlüler İdaresi Başkanlığı ise proje için rehberlik yapmıştır.

GRAFİK 1: İLÇELERE GÖRE ÖZÜRLÜ DAĞILIMI

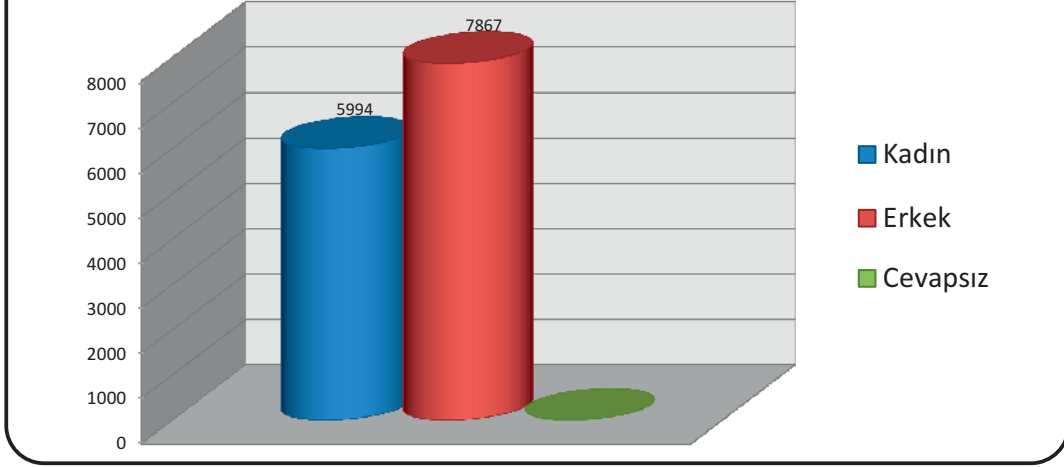
Grafik 1 özürsüzlerin yaşadıkları ilçelere göre dağılımını göstermektedir. Grafiği incelediğimizde en fazla özürsüzün 5272 kişi ile Merkez İlçede yaşadıkları görülmektedir. Merkez ilçeyi 1841 kişi ile Göksun, 1528 kişi ile Türkoğlu, 1366 kişi ile Afşin, 1008 kişi ile Çağlayancerit, 952 kişi ile Elbistan, 879 kişi ile Andırın, 310 kişi ile Nurhak, 42 kişi ile Pazarcık İlçeleri takip etmektedir. Pazarcık İlçesinde özürsüz sayısının az olması veri girişlerinin yapılmadığından kaynaklanmaktadır.

GRAFİK 2 : YAŞ

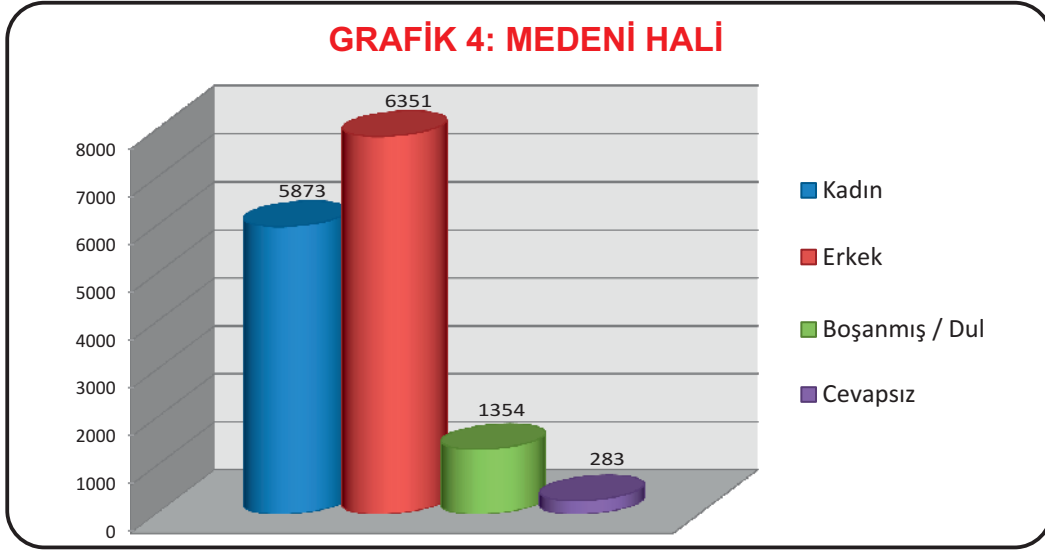
Grafik 2 özürli bireylerin yaşlara göre dağılımını göstermektedir. Grafiği incelediğimizde en fazla özürli grubunun 65 yaş ve üzeri yaşlarda olduğu görülmektedir. 65 yaş ve üzeri yaşlardaki 2969 bireyin oluşturduğu özürli sayısı, toplam özürli sayısının %21,4'ünü oluşturmaktadır. Ülkemizde 60 ve üzeri yaşlarda olanlar %10 oranında özürli kabul edilmektedir. Ayrıca yaşın ilerlemesi ile birlikte ortaya çıkan süregen hastalıklar (kanser, diyaliz, bunama vb.) özür olarak tanımlanmaktadır. Bu gibi nedenlerden dolayı en fazla özürli birey 65 ve üzeri yaş grubunda görülmektedir. 10-14, 30-34 ve 35-39 yaş gruplarındaki özürli birey sayısının da 1100 civarında ve birbirlerine çok yakın olduğu anlaşılmaktadır. 0-4 yaş grubu hariç diğer yaş gruplarında ortalama 650-950 arasında değişen rakamlarda özürli birey bulunduğu anlaşılmaktadır. Dikkat edilirse her yaş grubunda ortalama %5 ve %8 arasında değişen oranlarda özürli bulunmaktadır. En az özürli grubunu 0-4 yaş arası bireyler oluşturmaktadır. 0-4 yaş arası bireyler, toplam özürli sayısının %1'lik kısmını oluşturmaktadır. 0-4 yaş grubundaki özür oranının düşük olmasından şu sonuçlar çıkarılabilir: İlimizde akraba evliliğinin giderek azaldığı, doğumların büyük oranının hastanelerde veya diğer sağlık kuruluşlarında gerçekleştiği.

GRAFİK 3: CİNSİYET

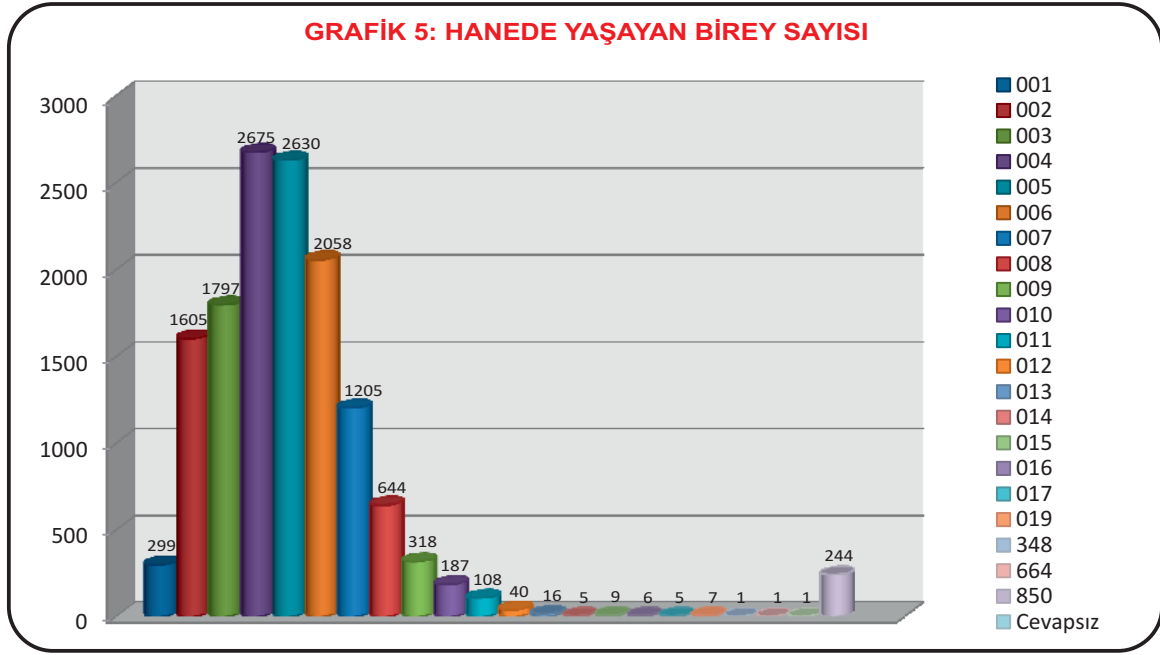

Grafik 3 özürliilerin cinsiyete göre dağılımını göstermektedir. Grafiği incelediğimizde özürlii sayısının kadınlara oranla erkeklerde daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Erkekler %56,7'lik bir oranla özürlii grubunun 7867'sini oluşturmaktadır. Kadınların toplam özürlii grubu içindeki payı %43,3'lük oranla 5994 kişiden oluşmaktadır. Özürlii erkek sayısının yüksek çıkmasının en büyük nedeni iş kazalarının veya meslek hastalıklarının kadınlara oranla erkeklerde daha fazla olmasıdır.

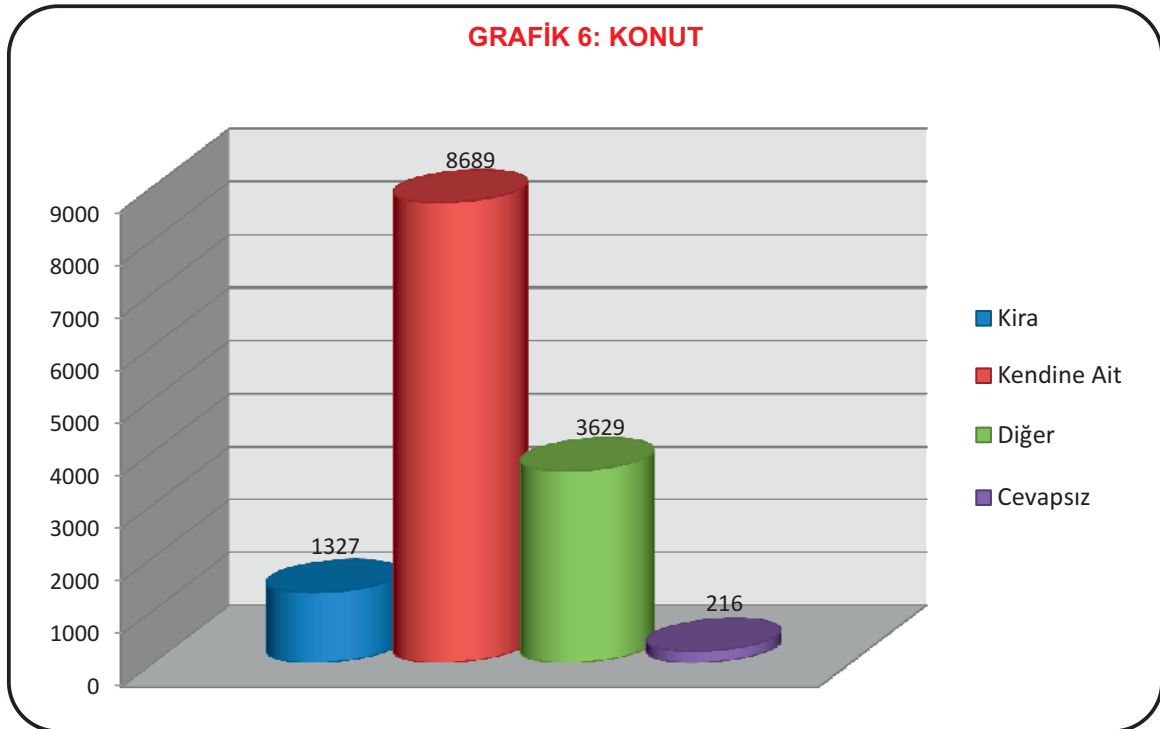
GRAFİK 4: MEDENİ HALİ

Grafik 4 özürliilerin medeni durumlarını yansıtmaktadır. En fazla özürlii grubunu bekarlar oluşturmaktadır. Bekarların toplam özürlii içindeki payı %45,8'lik bir oranla 6351 kişiden oluşmaktadır. Bekarları evliler takip etmektedir. Evlilerin payı ise %42,3'lük bir oranla 5873 kişiden oluşmaktadır. Boşanmış/Dul olanlar diğer gruplara göre daha az bir pay sahibidir ve toplam özürlii içindeki payı 1354 kişiyle %9,8'dir. Buradan edinilen bilgilere göre İlimiz sınırları içerisinde yaşayan özürlii bireylerin evlilik oranlarının düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun nedenleri; ekonomik yoksunluk, aileye bağımlı olarak yaşama, kendi özür grubuna uygun bir eş bulamama, doğan çocuğun da özürlii olabileceği anlayışı ile özürlii bireylerin evliliğe ihtiyaç duymalarını kavrayamama olarak sıralanabilir.

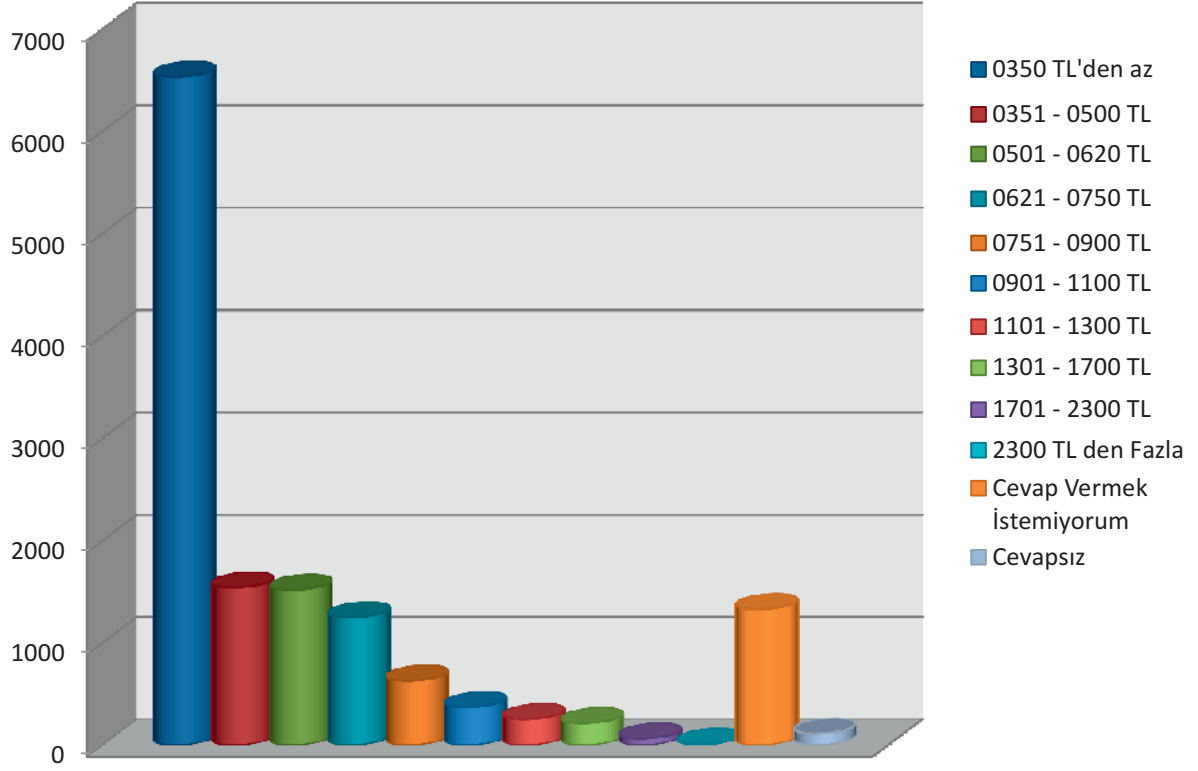

Grafik 5 hanede yaşayan birey sayısını göstermektedir. Grafikten anlaşıldığı üzere 2,3,4,5,6 ve 7 kişilik ailelerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Toplam özürlü grubu içinde en fazla pay %19,2'lik bir oranla 2675 ailenin oluşturduğu 4 kişilik aile yer almaktadır. Bunu %18,9'luk oranla 2630 ailenin oluşturduğu 5 kişilik aile grubu takip etmektedir. En az paya sahip olan aile grubu ise 14 kişilik ailedir. Bunun toplam sayıdaki payı ise %0,03'lük bir oranla 5 ailedir. Hanede yaşayan birey sayısı ile özürlülük arasında doğrudan veya dolaylı olarak herhangi bir ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılabılır.

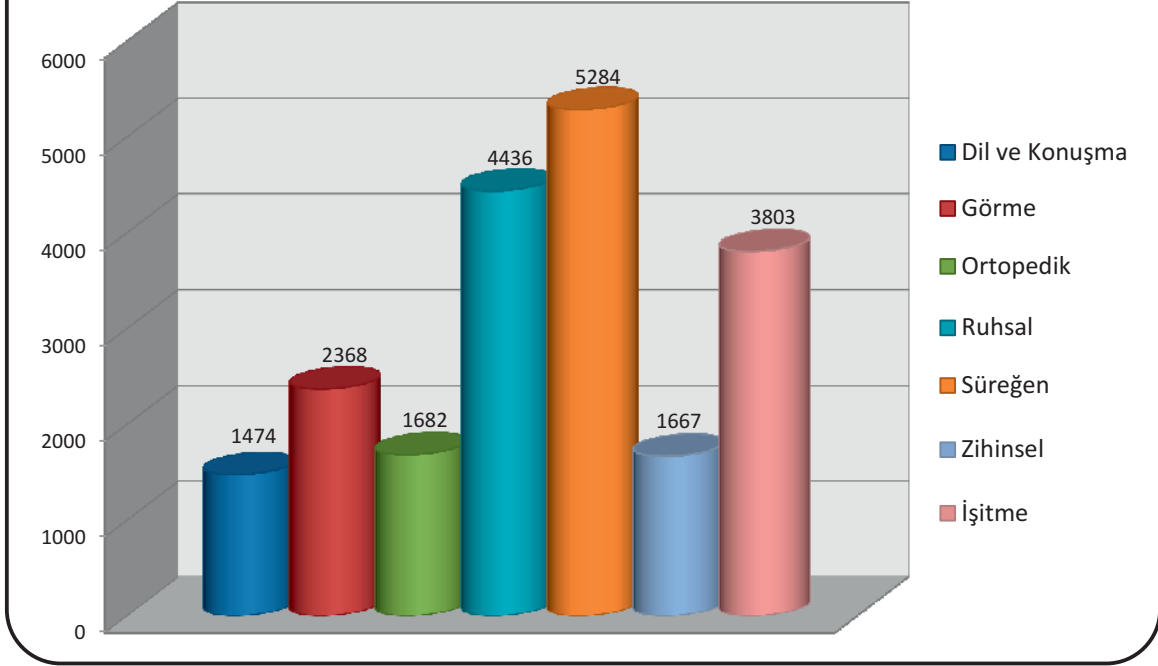
Grafik 6 konut durumunu yansıtmaktadır. Konut durumunu incelediğimizde kendine ait evi olan 8689 kişinin oranı %62,72'dir. Kirada oturan 1327 kişinin oranı ise %9,6'dır. Kendine ait evi olanlar, kiracıların yaklaşık 6,5 katıdır. Kendine ait evi olan ve kirada oturanların dışında kalan 3629 kişinin oranı ise %26,1'dir.

GRAFİK 7: HANENİN AYLIK GELİR DURUMU

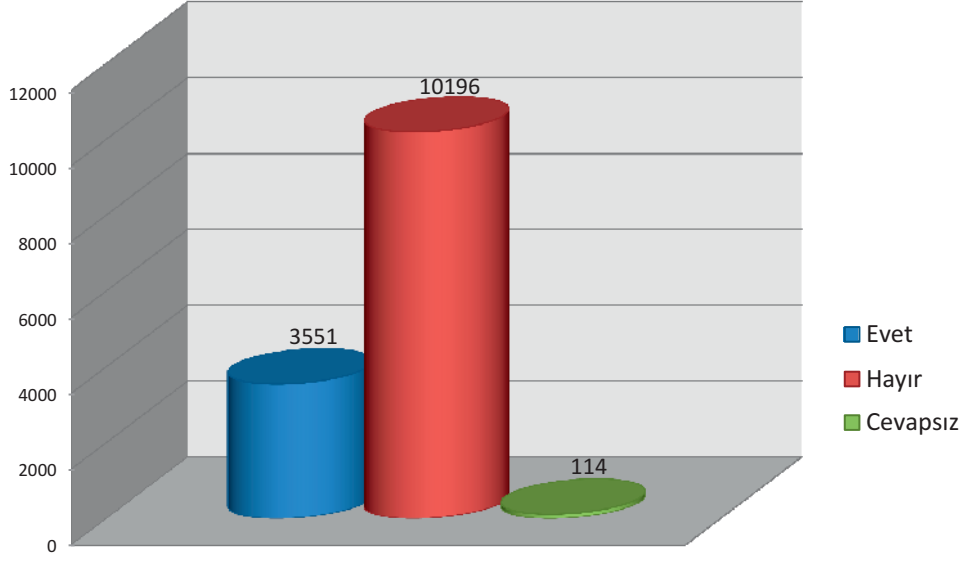
Grafik 7 hanenin aylık gelir durumunu yansıtmaktadır. Grafiği incelediğimizde aylık geliri 350 TL ve altında olanların çoğunlukta olduğu görülmektedir. 350 TL ve altında gelire sahip olanların payı %47,15 ve toplam sayıları 6535 kişidir. Bu 350 TL ve altında gelire sahip olanların çoğunluğunu 2022 sayılı yasadan yararlananlar oluşturmaktadır. 350 TL ile 750 TL arasında gelire sahip olanların payına baktığımızda %9 ile %11 arasında değişmektedir. 900 TL ile 1700 TL arasında gelire sahip olanların da oranları birbirine çok yakındır. 1700 TL'den daha fazla gelire sahip olanlar ise azınlıktadır. Bu azınlıkta olan grubun toplamdaki payı %0,48 civarındadır. 15 kişilik bir grup ise 2300 TL'den fazla gelire sahiptir. Düşük gelire sahip olursa da özürlü bireylerin büyük kısmının kendilerine ait bir gelirlerinin olduğu görülmektedir.

GARFİK 8: ÖZÜR GRUPLARI

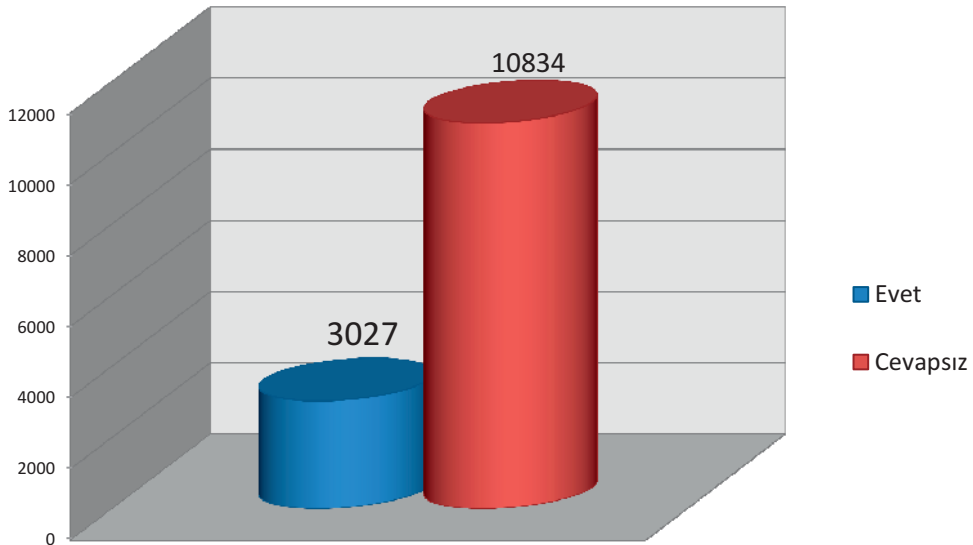
Grafik 8 bireylerin özür durumu yansıtmaktadır. Grafiği incelediğimizde süreğen özür lülerin oranı %38,12 ve sayıları 5284 kişidir. Süreğen özür grubunun içerisinde 65 ve üzeri olanların olması bu özür grubunun toplam özür lü içindeki oranını yükseltmektedir. Süreğen özür lü grubundan sonra ruhsal özür lü olanlar gelmektedir. Bunların toplam özür lü içindeki payı %32'dir ve sayıları 4436 kişiden oluşmaktadır. İşitme özür lü olanlar ise 3803 kişiden oluşmakta ve toplam özür lü grubu içindeki payı %27,44'dür. Yaşlılıkta görülen birden fazla özürden dolayı ruhsal ve işitme özür lülerin oranı bu kadar yüksek çıkmıştır. Görme özür lüler 2368 kişiden oluşmakta ve toplam özür lü grubunun % 17'sini oluşturmaktadır. Ortopedik, Zihinsel, Dil ve Konuşma özür lü olanların sayıları ve oranları birbirine çok yakındır. Bu özür lülerin toplam sayı içindeki payı %10-%12 civarındadır.

GRAFİK 9 : HANEDE YAŞAYAN DİĞER KİŞİLER

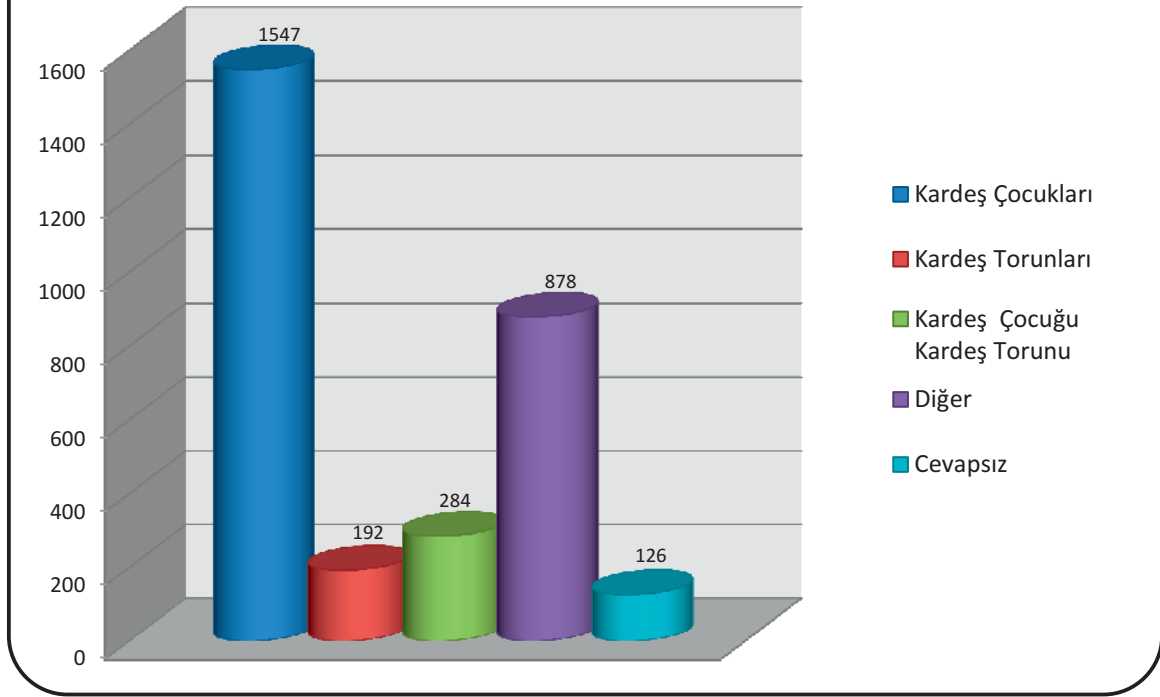
Grafik 9 hanedeki diğer kişilerin durumunu yansıtmaktadır. Verileri incelediğimizde hanede yaşayan bireyler arasında birden fazla özürünün olduğu aile sayısı 3551'dir. Evde tek özürlü bulunan aile sayısı 10196'dır. Toplam sayısının %73,56'sı evde tek özürünün olduğunu göstermekte ve %26,44 evde birden fazla özürünün olduğunu göstermektedir.

GRAFİK 10: ÖZÜRLÜ BİREYİN ANNE VE BABASININ AKRABA OLUP OLMADIĞI

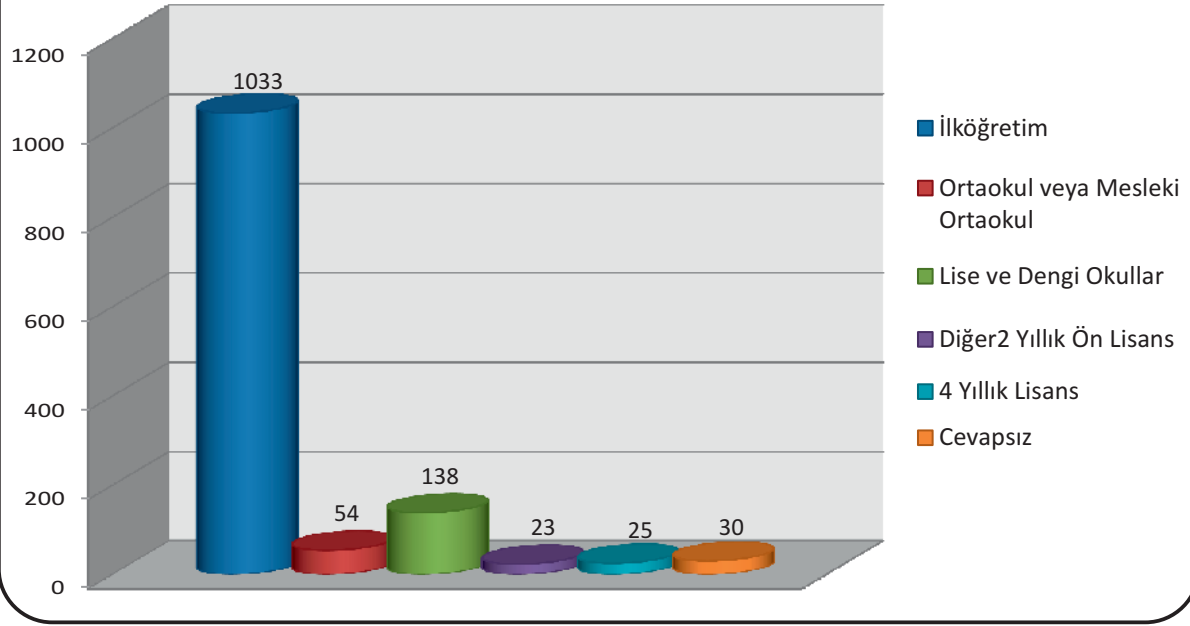
Grafik 10 özürlü bireyin anne ve babasının akraba olup olmadığını yansıtmaktadır. Grafikten anlaşıldığı üzere 3027 kişinin anne ve babasının akraba olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Anne ve babası akraba olanların oranı %21,84'dür. Yukarıdaki Cevapsız olarak nitelendirilen parametre Hayır olarak anlaşılmalıdır. Anne ve babası akraba olmayanların sayısı ise 10834 kişidir ve oranı %78,16'dır.

GRAFİK 11: ÖZÜRLÜ BİREYİN ANNE VE BABASININ AKRABALIK DERECESESİ

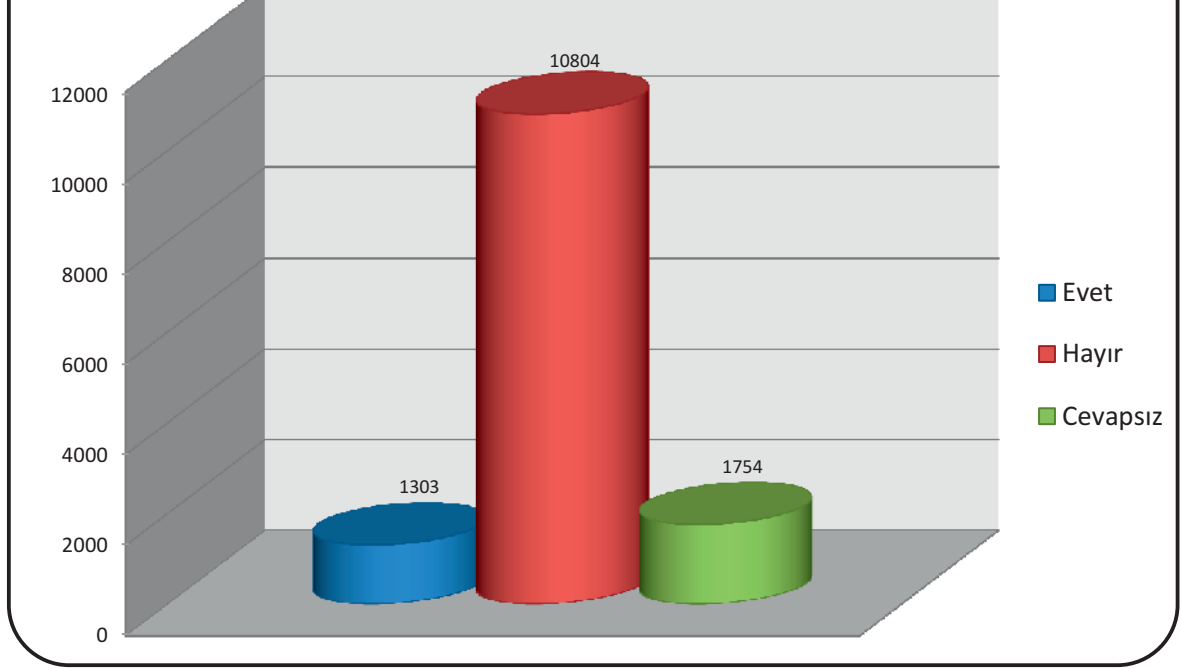
Grafik 11 özürlü bireyin anne ve babasının akrabalık derecesini göstermektedir. 1547 kişinin anne ve babalarının kardeş çocukları olduğu yukarıdaki grafikten anlaşılmaktadır. 192 kişinin kardeş torunları, 284 kişinin kardeş çocuğu-kardeş torunu olduğu görülmektedir. 878 kişinin ise diğer akrabalardan oluştuğu anlaşılmaktadır.

GRAFİK 13: ÖZÜRLÜ BİREYİN ÖĞRENİM GÖRDÜĞÜ OKUL DURUMU

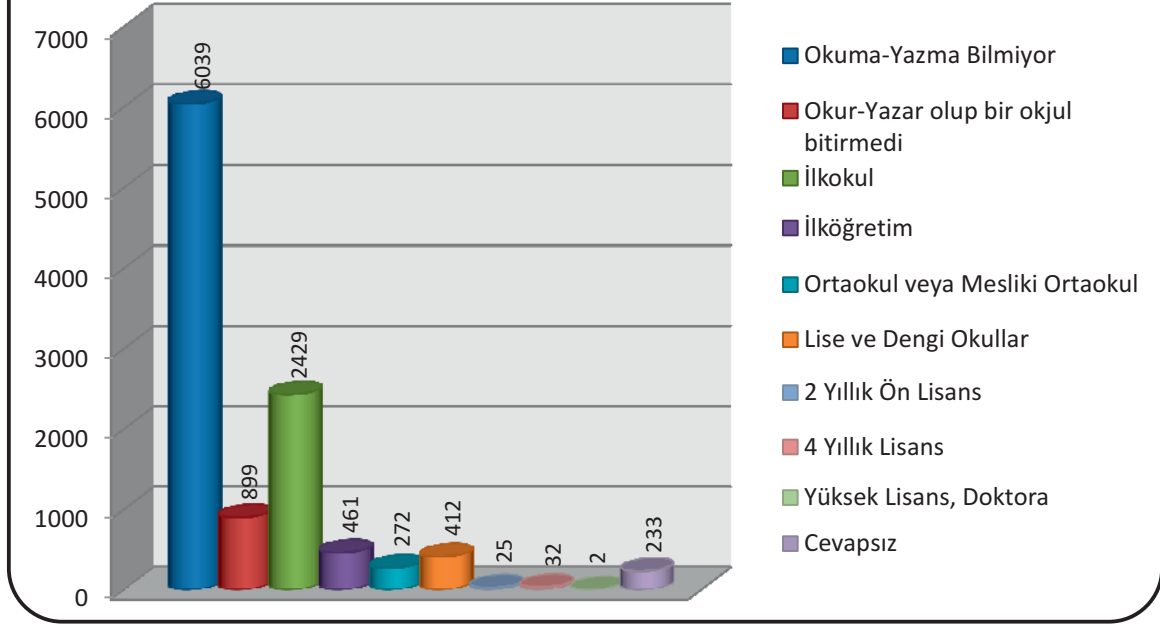
Grafik 13 özürü bireylerin öğrenimlerine devam ettiği okul durumlarını göstermektedir. Özürü bireyler içerisinde 1303 kişi ilköğretime, 54 kişi ortaöğretime, 23 kişi ön lisansa 25 kişi ise lisans eğitime devam etmektedir. Okula devam edenlerin % 83,42 si ilköğretime, % 10,59 ortaöğretime, % 3,68'i ön lisans ve lisans eğitime devam etmektedir. Tablodan da anlaşılacağı üzere özürü bireyler arasında orta öğretim ve yüksek öğretim düşük olduğu görülmektedir. Buradan özürü bireylerin ilköğretimden sonra eğitimlerine devam etmedikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

GRAFİK 12: ÖZÜRLÜ BİREYİN ÖĞRENİME DEVAM EDİP ETMEMESİ

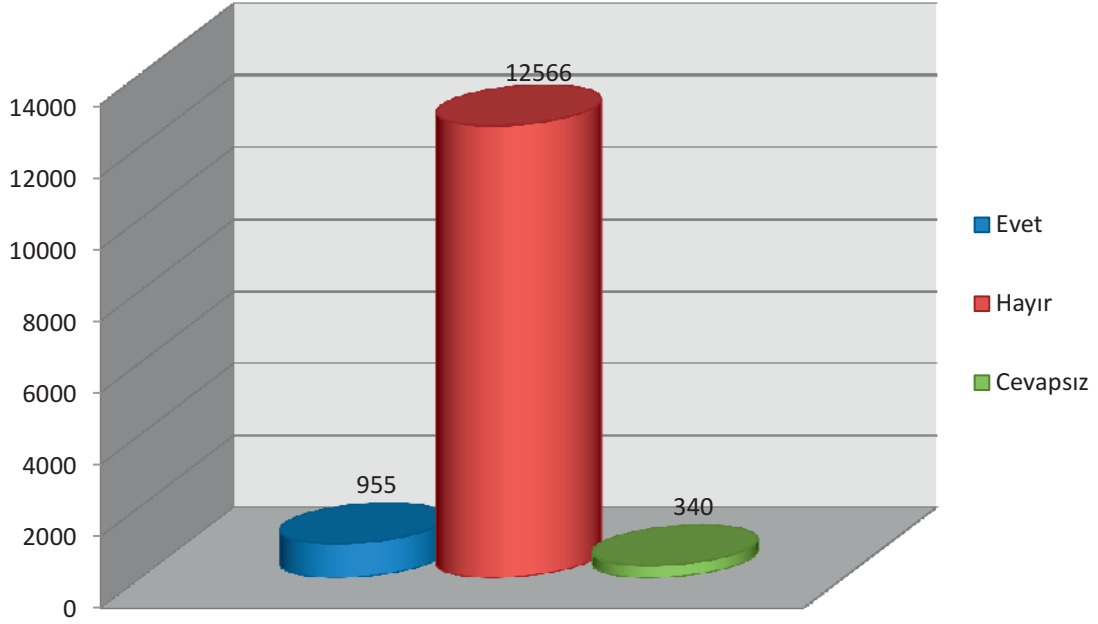
Grafik 12 özür lü bireylerin öğrenimlerine devam edip etmemelerini göstermektedir. Özür lü ler içerisinde 1303 kişi öğrenimine devam etmekte, 10804 kişi eğitime devam etmemektedir. Öğrenimine devam edenlerin toplam özür lü içerisindeki oranı % 10.76, öğrenime devam etmeyenlerin oranı % 89.24'dır. Tablodan da anlaşılacağı üzere öğrenimine devam eden özür lü birey sayısı çok düşüktür. Bunun nedenleri; özür gruplarına uygun eğitim ve öğretim kurumlarının ilimizdeki yetersizliği, özür lü bireylerin kırsalda yaşamaları, bazı özür lü bireylerin eğitim ve öğretimlerini tamamlamış olmaları, rehabilitasyon hizmetlerinin destek hizmeti sayılması, eğitim ve öğretim hizmeti olarak tanımlanmaması diye sıralanabilir.

GRAFİK 14: ÖĞRENİME DEVAM ETMEYEN ÖZÜRLÜNÜN EN SON BİTİRDİĞİ OKUL DURUMU

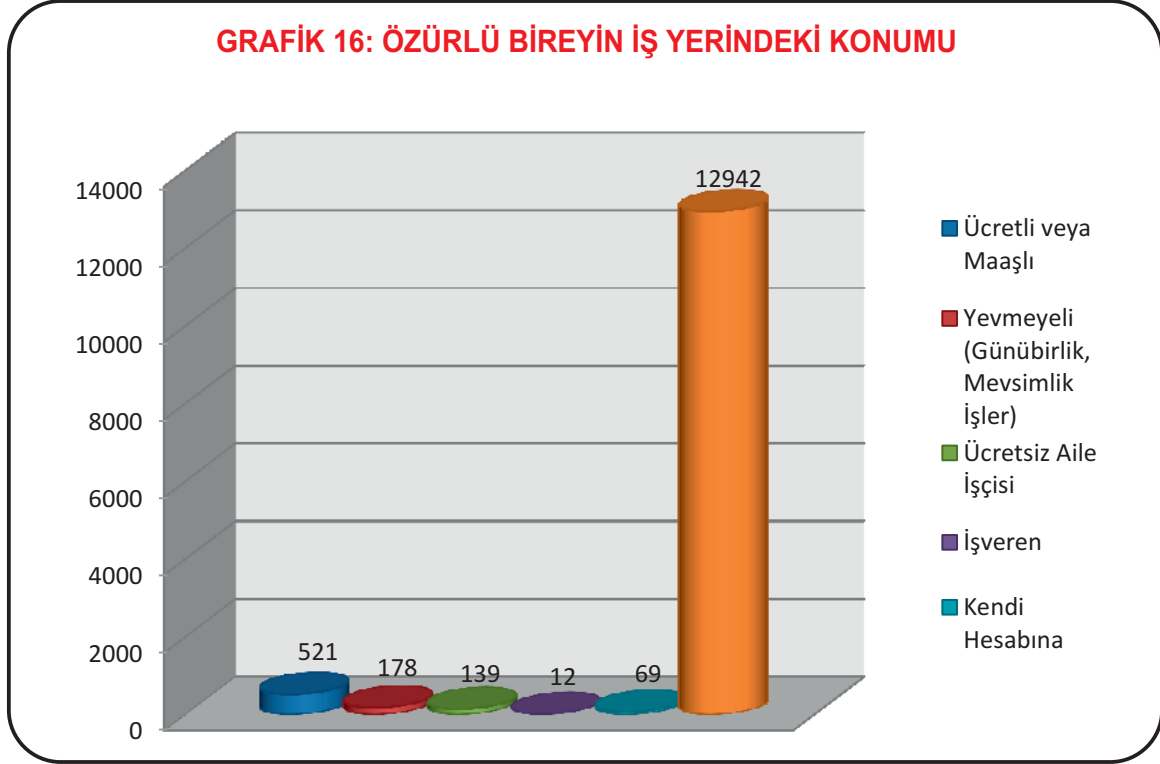
Grafik 14 özürlü bireylerden öğrenimlerine devam etmeyenlerin en son bitirdikleri okul durumlarını göstermektedir. Özürlü bireyler içerisinde 6039 kişinin okuryazar olmadığı, 899 kişinin okuryazar olup herhangi bir okul bitirmediği, 2429 kişinin ilköğretim mezunu olduğu, 461 kişinin ilköğretim mezunu olduğu, 272 kişinin ortaokul veya mesleki okul mezunu olduğu, 412 kişinin lise mezunu olduğu, 25 kişinin ön lisans mezunu olduğu, 32 kişinin ise lisans mezunu olduğu görülmektedir. Tablodan da anlaşılacağı özürlü bireyler arasında okuryazar olmayanların oranının %55,9 olduğu ve sayılarının yüksek olduğu, lise ve yüksek öğrenimi bitirenlerin oranının ise %3,8 olduğu ve sayılarının ise düşük olduğu görülmektedir. İlkokul mezunlarının oranı %22,5 olduğu ve lise dengi okula göre daha fazla bir orana sahip olduğu anlaşılmaktadır.

GRAFİK 15: ÖZÜRLÜ BİREYİN GEÇEN HAFTA İÇERİSİNDE AYNI (MAL) YA DA NAKDİ (PARA) ELDE ETMEK AMACIYLA BİR İŞTE ÇALIŞIP ÇALIŞMADIĞI

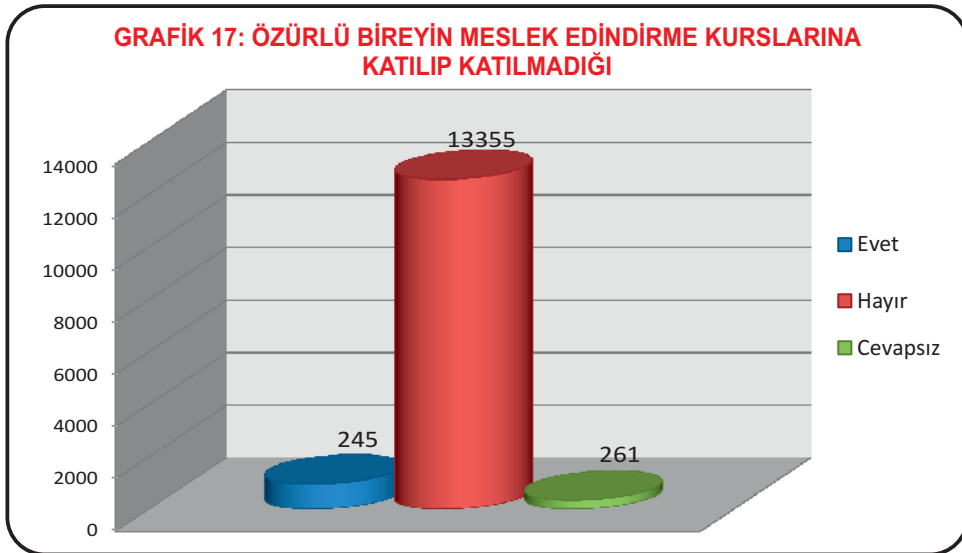
Grafik 15 özürlü bireylerin geçen hafta içerisinde aynı (mal) ya da nakdi (para) elde etmek amacıyla bir işte çalışıp çalışmadığını yansıtmaktadır. Grafikten anlaşıldığı üzere 12566 kişinin geçen hafta içerisinde herhangi bir işte çalışmadığı, 955 kişinin ise geçen hafta içerisinde iş bularak çalıştığı sonucuna ulaşılmıştır. Geçen hafta içerisinde çalışanların payı %6,7 ve çalışmayanların payı %90,7'dir. Görüldüğü gibi çalışmayanlar çalışanların yaklaşık 14 katıdır. Tablodan da anlaşılacağı üzere özürlü bireyler arasında istihdamın çok düşük olduğu görülmektedir. Elde edilen bilgilerden özürlü bireylerin veya akrabalarının özürülerin ne tür iş yaptıklarından, nereye nasıl başvuru yapacaklarından ve çalışma koşullarından yeterince bilgi sahibi olmadıkları sonucu çıkarılabilir.

GRAFİK 16: ÖZÜRLÜ BİREYİN İŞ YERİNDEKİ KONUMU

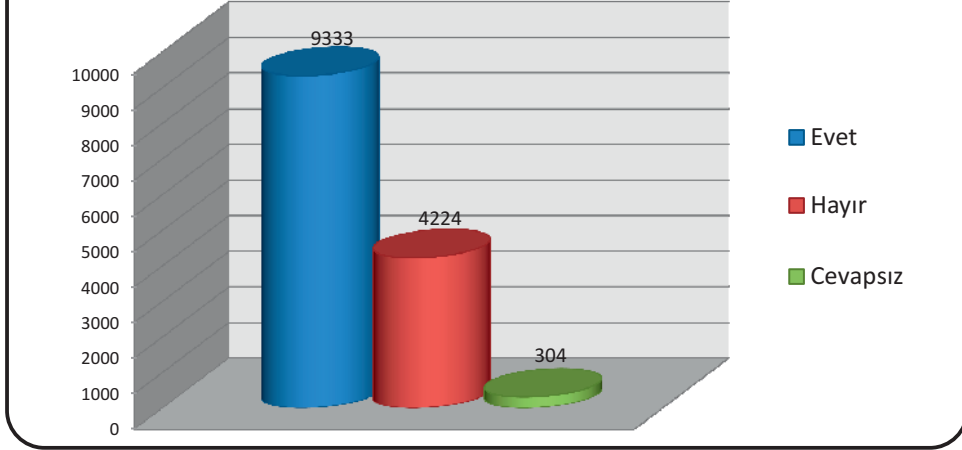
Grafik 16 özürü bireylerin iş yerindeki konuların belirtmektedir. Özürü bireyler içerisinde 521 kişi ücretli veya maaşlı, 178 kişi yevmiyeli, 139 kişi aile işçisi, 12 kişi işveren ve 69 kişi ise kendi hesabına çalışmaktadır. Tablodan da anlaşılacağı üzere özürü bireylerin iş yerindeki statülerinin düşük olduğu görülmekte, fakat işveren ve kendi hesabına çalışan vatandaşlar da bulunmaktadır.

GRAFİK 17: ÖZÜRLÜ BİREYİN MESLEK EDİNDİRME KURSLARINA KATILIP KATILMADIĞI

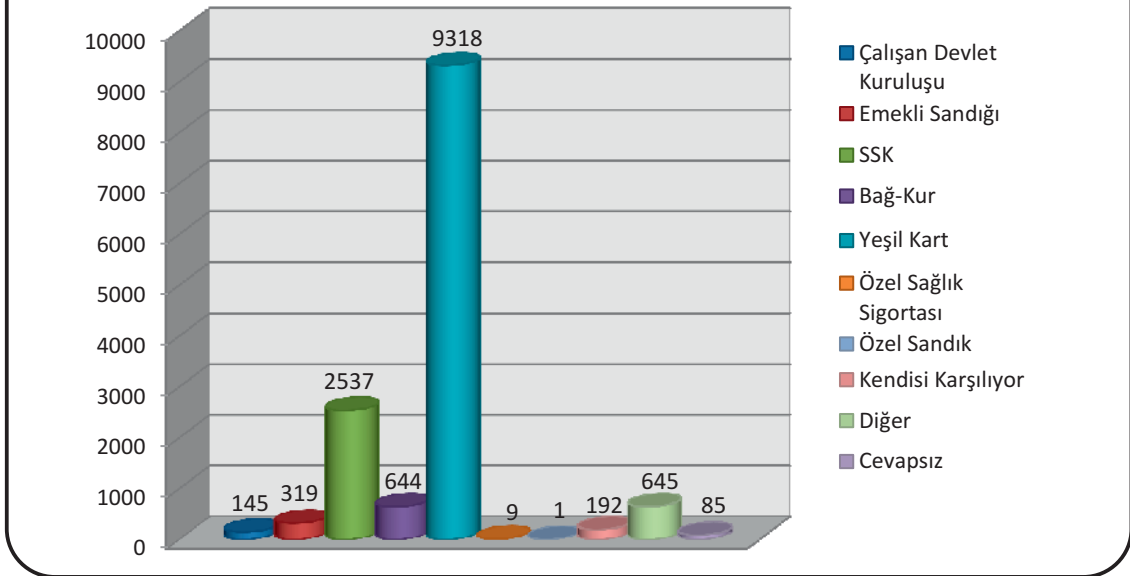
Grafik 17 özürü bireylerin meslek edindirme kurslarına katılıp katılmadığını yansıtılmaktadır. Özürü bireyler içerisinde 245 kişi meslek edindirme kurslarına katılmış, 13355 kişi ise herhangi bir kursa katılmamıştır. Kursa katılanların oranı %1,8, kursa katılmayanların oranı ise %96,3'dür. Özürü bireyler arasında kursa katılmayanlar kursa katılanların yaklaşık 54 katıdır. Tablodan da anlaşılacağı üzere kursa katılmayan özürü sayısı çok fazladır. Bunun nedenleri olarak özürü bireylere yönelik organize edilen kursların azlığı ve özürü bireylerin kursa katılma isteksizliğidir.

GRAFİK 18: ÖZÜRLÜ BİREYİN SOSYAL GÜVENCESİNİN KENDİ ADINA OLUP OLMADIĞI

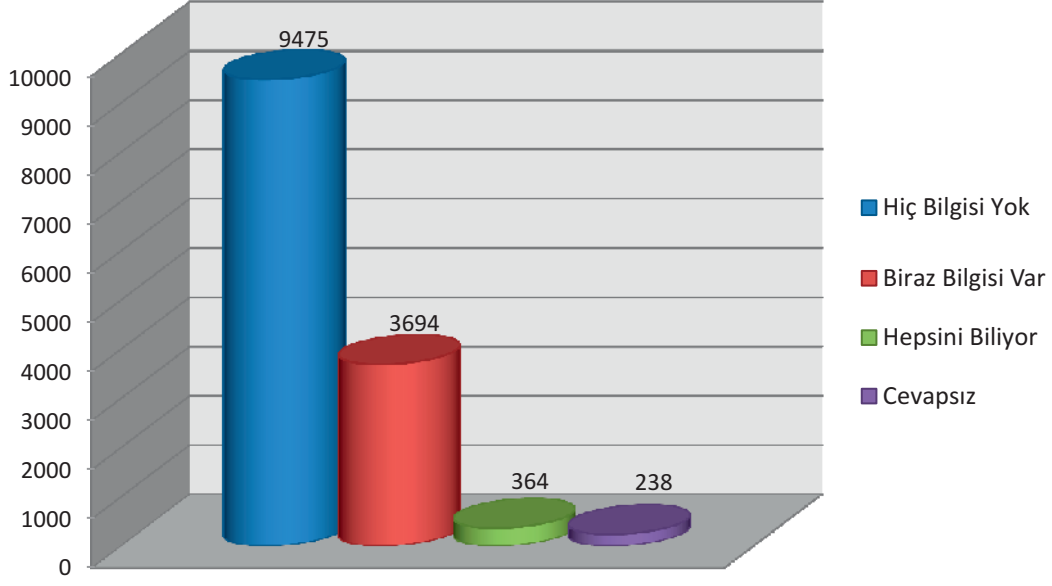
Grafik 18 özürli bireylerin sosyal güvencelerinin kendilerine ait olup olmadıklarını yansıtmaktadır. Grafikten anlaşıldığı üzere 9333 kişinin sigortası kendi üzerine, 4224 kişinin sigortasının kendi üzerine olmadığı görülmektedir. Sigortası kendi üzerine olanların toplam özürli sayısına oranı % 67.3 sigortası kendi üzerine olmayan bireylerin toplam özürli sayısına oranı % 30.5' dir.

GRAFİK 19: ÖZÜRLÜ BİREYİN TEDAVİ MASRAFLARI KİM TARAFINDAN KARŞILANIYOR ?

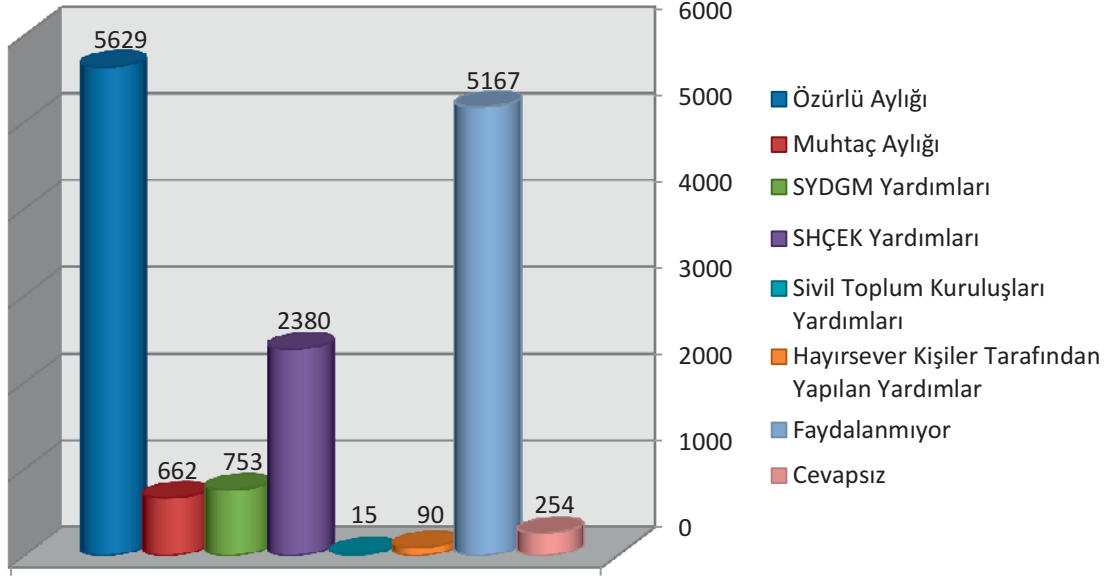
Grafik 19 özürli bireylerin tedavi masraflarının kim tarafından karşılındığını yansıtmaktadır. Emekli sandığına 504 kişi, SSK ya kayıtlı sayısı 2537 kişi, BAĞ-KUR'a kayıtlı 644 kişi bulunmaktadır. Yeşil kartı bulunan özürli birey sayısı 9318 kişidir. 192 kişi ise tedavi giderlerini kendisi karşılamaktadır. EMEKLİ SANDIĞI'na kayıtlı özürli bireylerin toplam özürli sayısına oranı % 3,3 SSK ya kayıtlıların oranı % 18,3, BAĞ-KUR'a kayıtlı olanların oranı %4,6 yeşil kartı olan özürli birey sayısı % 67,1 dir. Tablodan da anlaşılabacağı üzere özürli bireylerin büyük kısmının yeşil kartı bulunmaktadır. Özürli bireylerden 3645 kişi sosyal güveliğe tabidir.

GRAFİK 20: ÖZÜRLÜ BİREYİN ÖZÜRLÜLERE YÖNELİK YASAL DÜZENLEMELERDEN VE ÖZÜRLÜ HAKLARINDAN HABERDAR OLUP OLMADIĞI

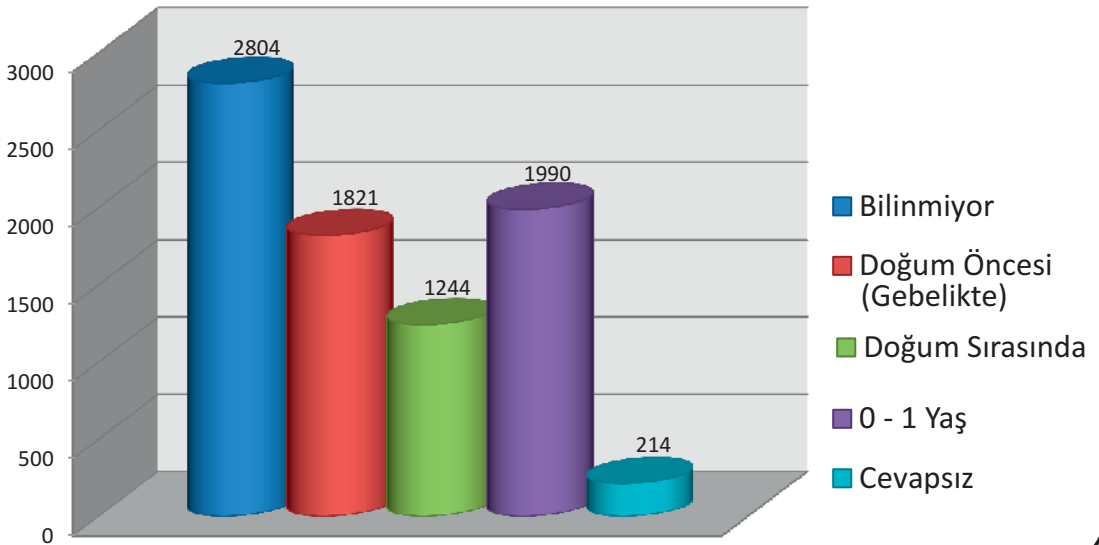
Grafik 20 özürlü bireylerin özürlülere yönelik yasal düzenlemelerden ve özürlü haklarından haberdar olup olmadığını yansıtmaktadır. Özürlüler içerisinde 9475 kişinin yasalar ve hakları hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları, 3694 kişinin yasalar ve hakları hakkında yeterli bilgiye sahip olduğu görülmektedir. Tabloya göre yasal düzenlemelerden ve haklarından haberdar olmayanların toplam özürlü sayısına oranı % 68,4, yasal düzenlemeler ve haklarından haberdar olanların oranı % 26,7' dir. Verilere göre özürlü bireylere hizmet sunan kamu kurum ve kuruluşlarının hizmetlerini yeterince tanıtamadığı, kırsalda ikamet eden özürlü bireylerin kendilerine sunulan hizmetlere erişimlerinin daha az olduğu sonucu çıkarılabilir.

GRAFİK 21: ÖZÜRLÜ BİREYİN YARARLANDIĞI YARDIMLAR

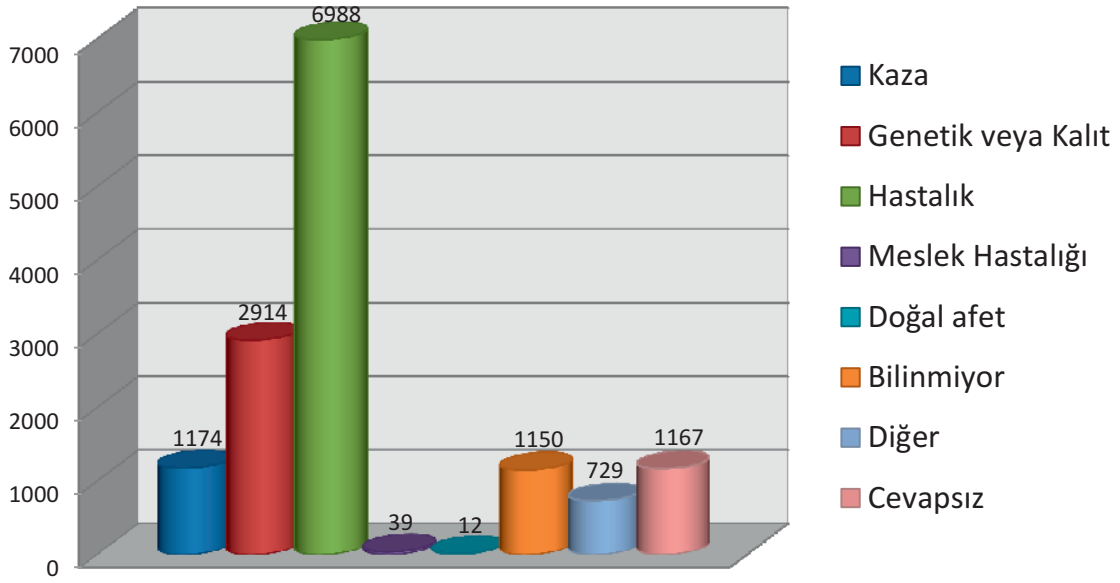
Grafik 21 özürli bireylerin yararlandığı yardımları belirtmektedir. Özürlüler içerisinde 5629 özürli aylığı aldığı, 662 muhtaç aylığı aldığı, 753 kişinin SYDV' dan yardım aldığı, 2380 kişinin evde bakım hizmetinden yararlandığı, 5167 kişinin herhangi bir yardım almadığı görülmektedir. Toplam özürli bireylerinin %40,6'sı özürli aylığı almakta, %17,2'si evde bakım hizmetinden yararlanmakta, %37,3'ü ise herhangi bir yardım almamaktadır. Grafiğe baktığımız zaman özürli bireylerin hemen hemen yarısı hiçbir yardımdan yararlanamamaktadır.

GRAFİK 22: ÖZÜRLÜ BİREYİN ÖZÜRÜNÜN ORTAYA ÇIKMA ZAMANI

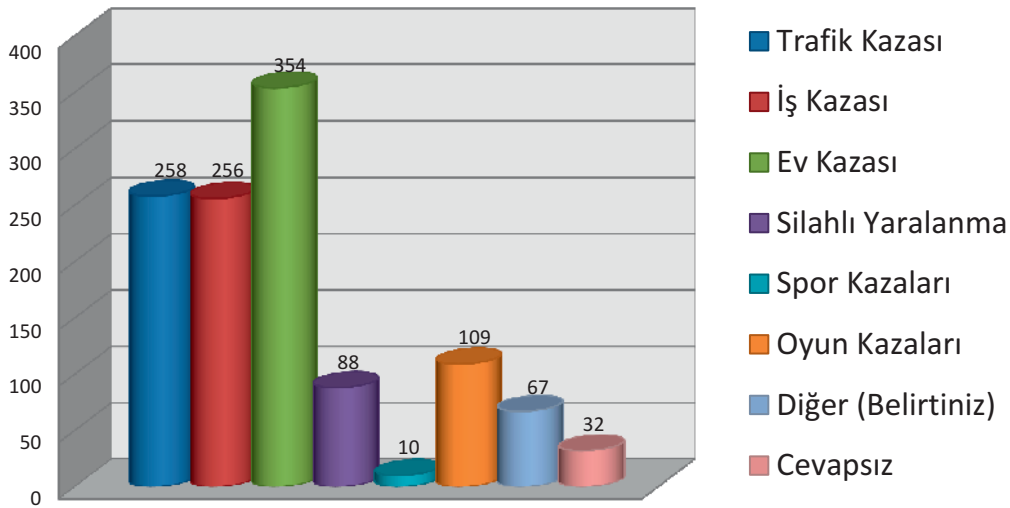
Grafik 22 özürli bireylerin özürlerinin ortaya çıkış zamanını belirtmektedir. Özürlüler içerisinde 2804 kişi özürünün ne zaman ortaya çıktığını bilmemektedir. 1821 kişi doğum öncesi, 1244 kişi doğum sırasında özürli olmuştur. 1990 kişi ise 0-1 yaş grubu arasında özürli olmuştur.

GRAFİK 23: ÖZÜRLÜ BİREYİN ÖZRÜNÜN SEBEBİ

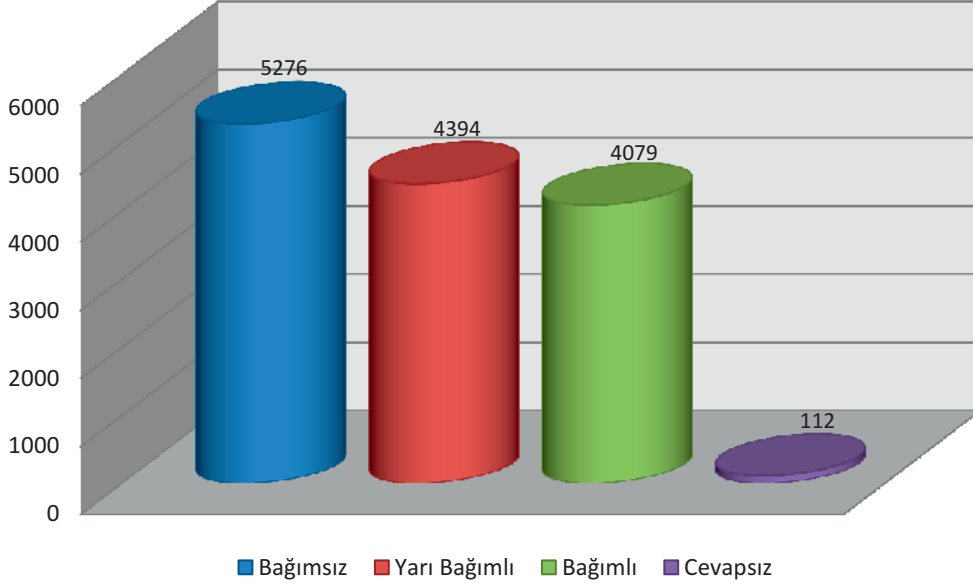
Gratik 23 de özürü bireylerin özürlerinin sebepleri yansıtılmaktadır. Özürüüer içerisinden 1174 kişi kaza sonucu, 2914 kişi genetik ve kalıtsal nedenlerden dolayı, 6988 kişi hastalıklardan dolayı, 39 kişi meslek hastalığı, 12 kişi doğal afet gibi nedenlerden özürü olmuşlardır. Toplam özürüüer içerisinde %8,46'sı kaza sonucu, %21'i genetik ve kalıtsal nedenlerden dolayı %50,4'ü hastalıklardan dolayı özürü kalmışlardır. Meslek hastalığından ve doğal afetlerden kaynaklanan özürüüüük diğer gruplara oranlara daha düşüktür.

GRAFİK 24: ÖZÜRLÜ BİREYİN ÖZRÜNE NEDEN OLAN KAZA

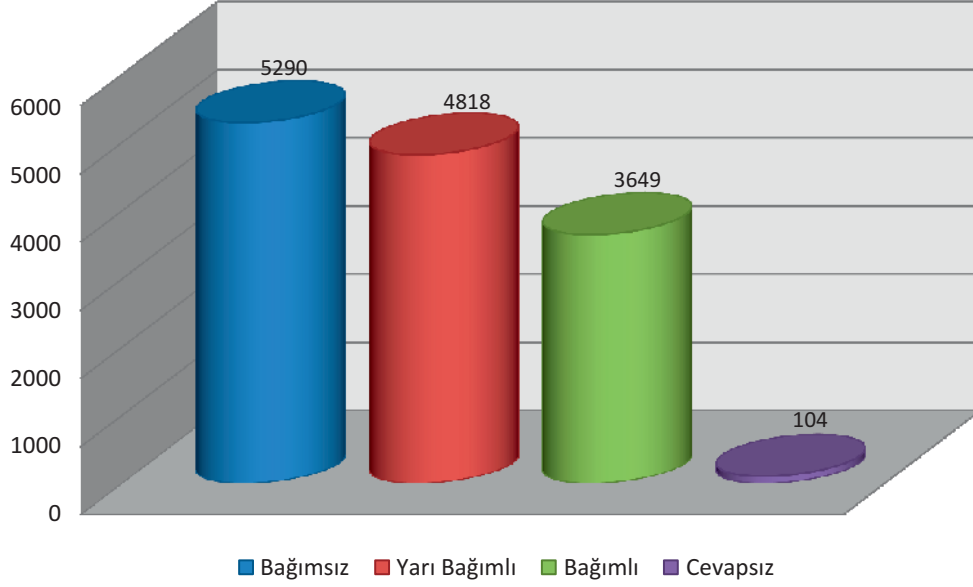
Gratik 24'de özürü bireylerin özürüne neden olan kazaları yansıtılmaktadır. Özürüüer içerisinden 258 trafik kazası sonucu, 256 kişi iş kazası sonucu, 354 kişi ev kazası sonucu, 88 kişi silahlı yaralanma sonucu, 10 kişi spor kazası sonucu, 109 kişi oyun kazaları sonucu özürü olmuştur. Kaza sonucu özürü kalanlar içerisinde %21,8'si trafik kazası, %21,8'si iş kazası, %30,1'i ev kazası, %0,79'u oyun kazası, %7,49'u silahlı yaralanma sonucu özürü kalmıştır. Görüldüğü gibi ev kazası sonucu özürü kalanlar diğer kazalara göre oranla daha fazladır. Trafik kazası ve iş kazası sonucu özürü kalanların oranı birbirine çok yakındır.

GRAFİK 25: ÖZ BAKIM GEREKSİNİMLERİNİ (EL, YÜZ, KULAK, BURUN TEMİZLİĞİNİ YAPABİLMEDE; TUVALET, BANYO GEREKSİNİMİNİ GİDERMEDE; YEME-İÇME, GİYİNME-SOYUNMA BECERİLERİNİ YERİNE GETİRMEDE) YAPABİLMEDE BİRİLERİNE İHTİYAÇ DUYMA DURUMU

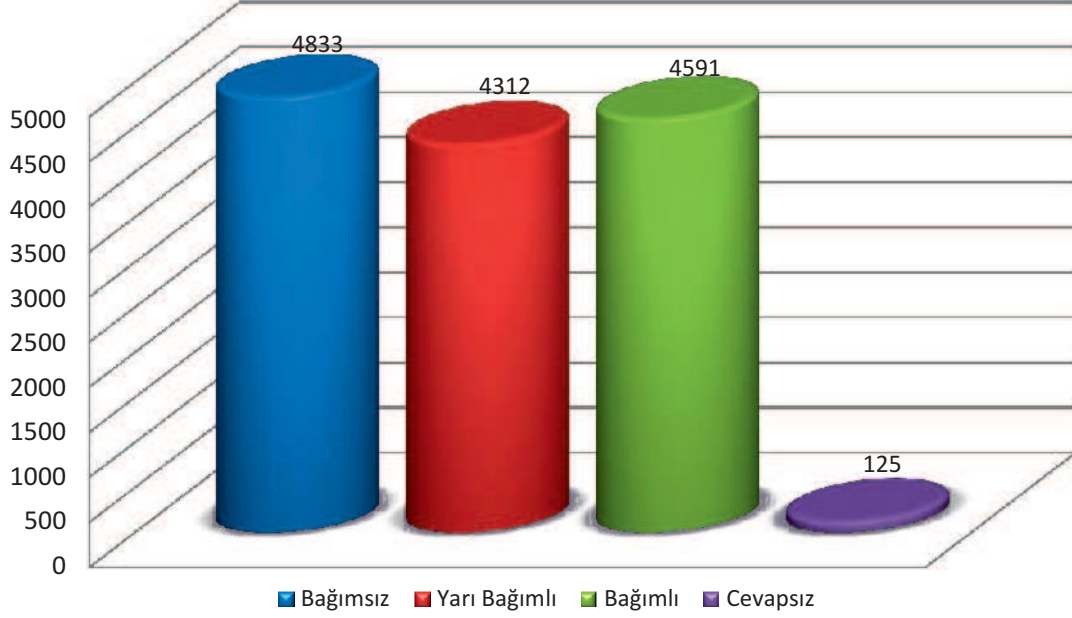
Grafik 25 özürlü bireylerin öz bakım becerilerini yerine getirirken bir başkasının yardımına ihtiyaç duyup duymadığı durumu yansıtmaktadır. Özürlüler içerisinde 5276 kişi yardıma ihtiyaç duymamakta, 4395 kişi kısmi olarak yardıma ihtiyaç duymakta, 4079 kişinin ise öz bakım becerilerini yerine getirirken bir başkasının refakatine ihtiyaç duymaktadır. Toplam özürlü içerisinde öz bakımını bağımsız olarak kendisi yapabilenlerin oranı %38,1 iken yarı bağımlı olanların oranı ise %31,70'dir. Öz bakımının yapılmasında bir başkasına gereksinim duyanların oranı da %29,4'tür.

GRAFİK 26: HAREKET EDEBİLMEDE (YÜRÜYEBİLMEDE; EL VE KOLLARINI KULLANMADA; MERDİVEN İNİP ÇIKMADA) BİRİLERİNE İHTİYAÇ DUYMA DURUMU

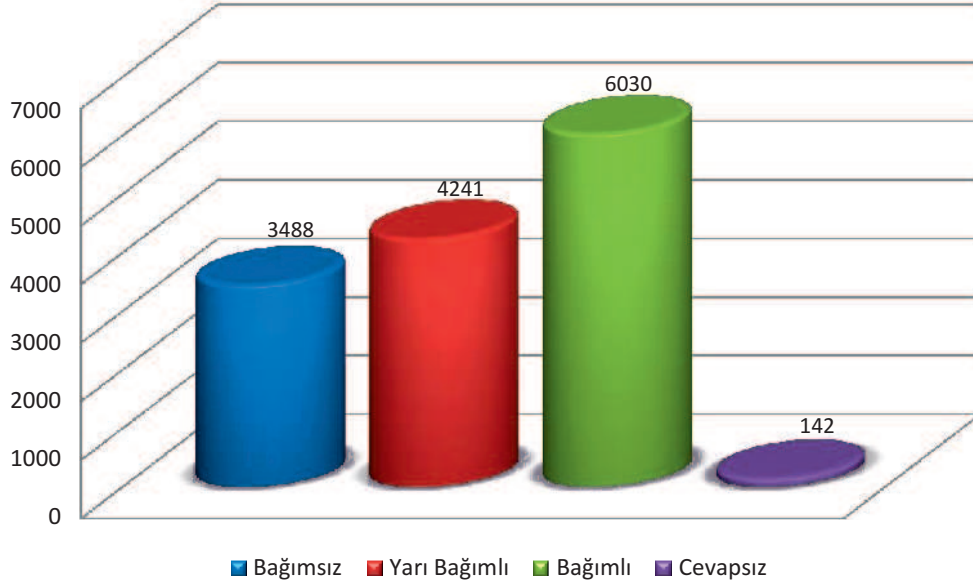
Grafik 26 özürlü bireylerin hareket edebilmede bir başkasının yardımına ihtiyaç duyup duymadığı durumu yansıtmaktadır. Özürlüler içerisinde 5290 kişi hareket edebilmede yardıma ihtiyaç duymamakta, 4818 kişi kısmi olarak yardıma ihtiyaç duymakta, 3649 kişinin ise hareket ederken bir başkasının refakatine ihtiyaç duymaktadır. Toplam özürlüler içerisinde toplam özürlü içerisinde %38,2'si hareket edebilmede başkasına ihtiyaç duymamakta, %34,8'si kısmi olarak ihtiyaç duymakta ve %26,3'ü ise hareket edebilmede bir başkasının refakatine ihtiyaç duymaktadır.

GRAFİK 27: İLETİŞİM KURABİLMEDE VE GÜVENLİKTE OLABİLMEDE (KENDİNİ İFADE EDEBİLMEDE, KENDİSİNE KARŞI OLUŞAN TEHLİKEYİ ALGILAYABİLMEDE, KENDİSİNE VE ÇEVRESİNE ZARAR VERME RİSKİ HALİNDE KENDİNİ KONTROL EDEBİLMEDE) BİRİLERİNE İHTİYAÇ DUYMA DURUMU

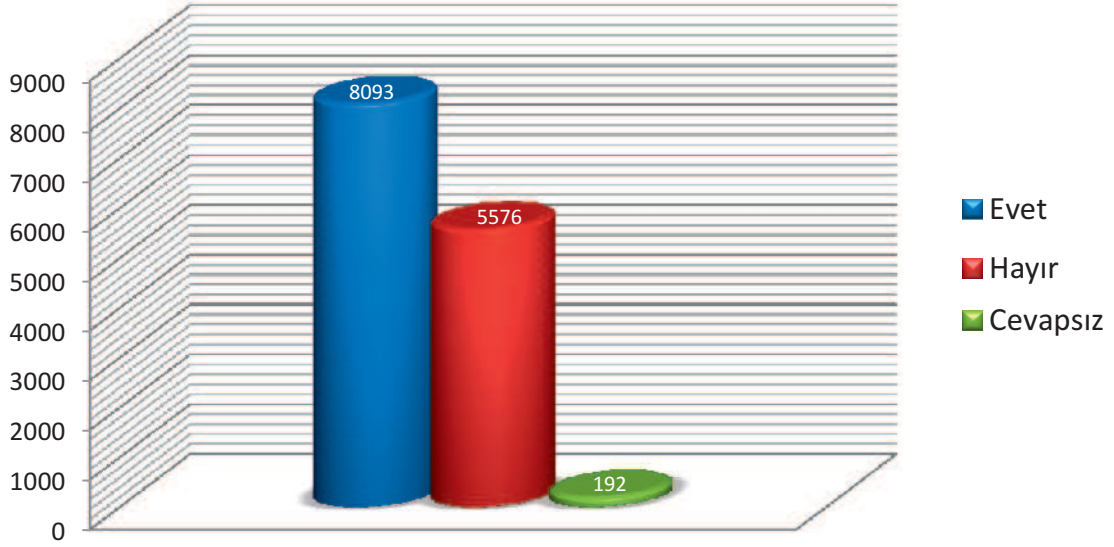
Grafik 27 özürlü bireylerin iletişim kurabilmede ve güvenlikte olabilmeye bir başkasının yardımına ihtiyaç duyup duymadığı durumu yansıtmaktadır. Özürlüler içerisinde 4833 kişi iletişim kurabilmede ve güvenlikte olabilmeye yardıma ihtiyaç duymamakta, 4312 kişi kısmi olarak yardıma ihtiyaç duymakta, 4591 kişinin ise iletişim kurabilmede ve güvenlikte olabilmeye bir başkasının refakatine ihtiyaç duymaktadır. Toplam özürlü içerisinde %34,9'u iletişim kurabilmede ve güvenlikte olabilmeye bir başkasına ihtiyaç duymamakta, %31,1'i kısmi olarak ihtiyaç duymakta ve %33,1'i ise bir başkasının refakatine ihtiyaç duymaktadır.

GRAFİK 28: EV İŞLERİNİ VE İDARESİNİ YAPABİLMEDE (EVDE KENDİ BAŞINA BAŞKASININ YARDIMI OLMADAN YAŞAYABİLME, BESLENME VE TEMİZLİK GİBİ İHTİYAÇLARI İÇİN ALIŞVERİŞ YAPABİLME; ASGARİ DÜZEYDE BİLE OLSA YEMEK PİŞİREBİLME, EVİNİ TEMİZLEME, BULAŞIK VE ÇAMAŞIRLARI YIKMA, KIŞIN ISINMAK İÇİN SOBAYI YAKABİLME VEYA KOMBİYİ ÇALIŞTIRMA GİBİ İŞLERİ YAPABİLME) BİRİLERİNE İHTİYAÇ DUYMA DURUMU

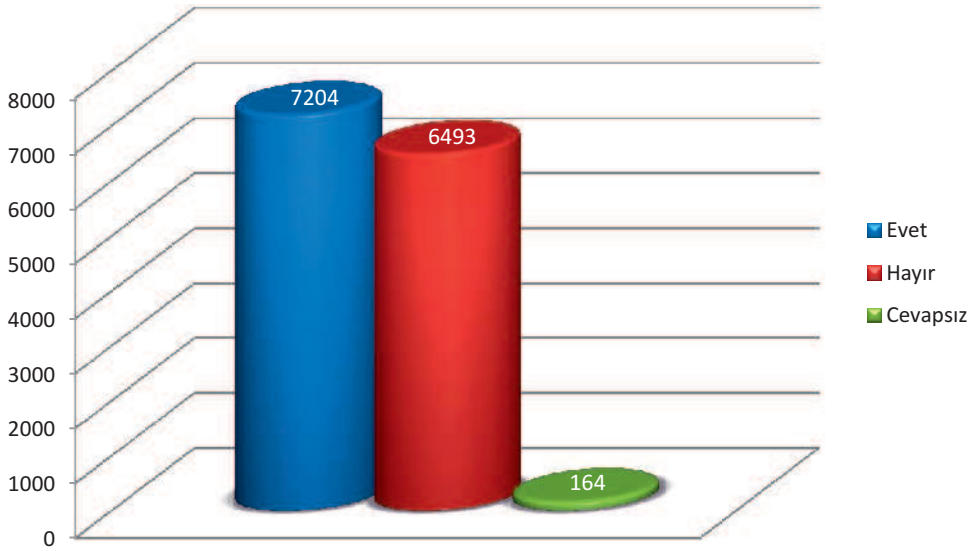
Grafik 28 özürlü bireylerin ev işlerini ve idaresini yapabilmeye bir başkasının yardımına ihtiyaç duyup duymadığı durumunu yansıtmaktadır. Özürlüler içerisinde 3448 kişi ev işlerini ve idaresini yapabilmeye yardıma ihtiyaç duymamakta, 4241 kişi kısmi olarak yardıma ihtiyaç duymakta, 6030 kişinin ise ev işlerini ve idaresini yapabilmeye bir başkasının refakatine ihtiyaç duymaktadır. Toplam özürlü içerisinde %24,9'u bir başkasının yardımına ihtiyaç duymamakta, %31'i kısmi olarak ihtiyaç duymamakta ve %43,5'i ise bir başkasının yardımına ihtiyaç duymaktadır.

GRAFİK 29: ÖZÜRLÜ BİREYLERİN ÖZ BAKIM HİZMETLERİNE İHTİYAÇ DUYUP DUYMADIKLARI

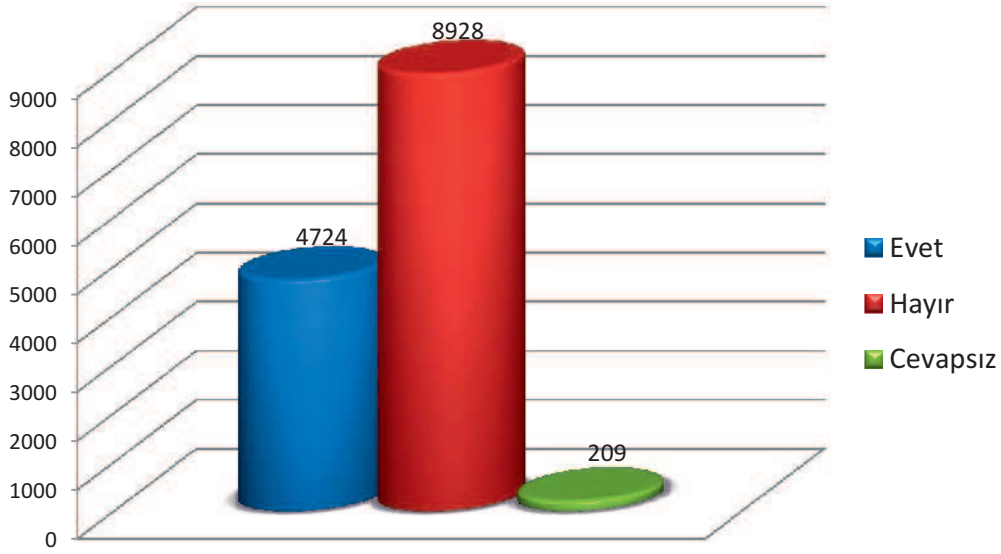
Grafik 29'da özürlü bireylerin öz bakım hizmetlerine ihtiyaç duyup duymadıkları yansıtılmaktadır. Özürlüler içerisinde 8093 kişi öz bakıma ihtiyaç duymakta, 5576 kişi öz bakıma ihtiyaç duymamaktadır. Toplam özürlü içerisinde öz bakıma ihtiyaç duyanların oranı %58,39 iken %40,23'ü ihtiyaç duymamaktadır.

GRAFİK 30: BAĞIMSIZ HAREKET EDEBİLMEK İÇİN YARDIMA

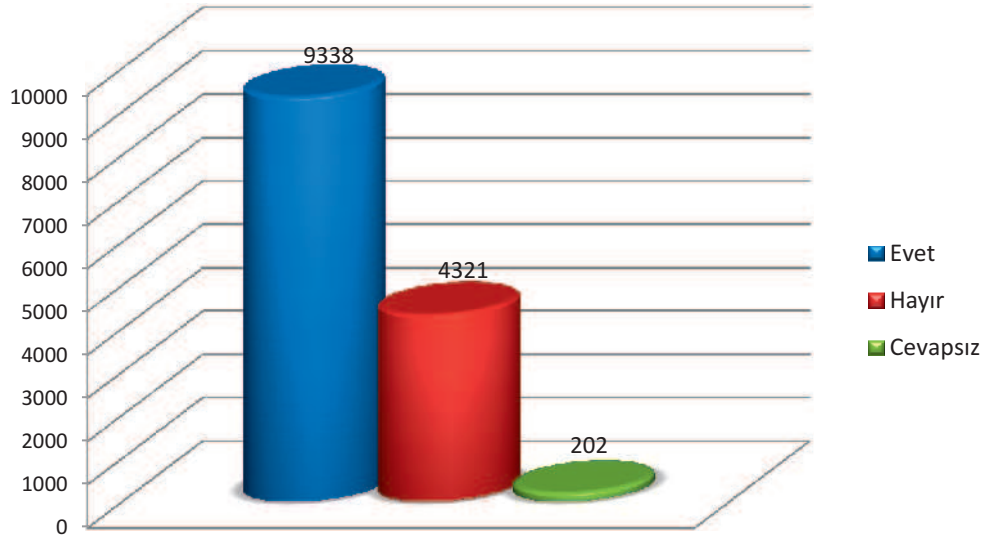
Grafik 30 özürlü bireylerin bağımsız hareket edebilmek için yardımına ihtiyaç duyup duymadığı durumu yansıtmaktadır. Özürlüler içerisinde 7204 kişi bağımsız hareket edebilmek için yardıma ihtiyaç duymakta, 6493 kişi ise yardıma ihtiyaç duymamaktadır. Toplam özürlü içerisinde %52'si bağımsız hareket edebilmek için yardıma ihtiyaç duyarken %46,8'si bir başkasının yardımına ihtiyaç duymamaktadır.

GRAFİK 31: BAĞIMSIZ HAREKET EDEBİLMEK İÇİN CİHAZA

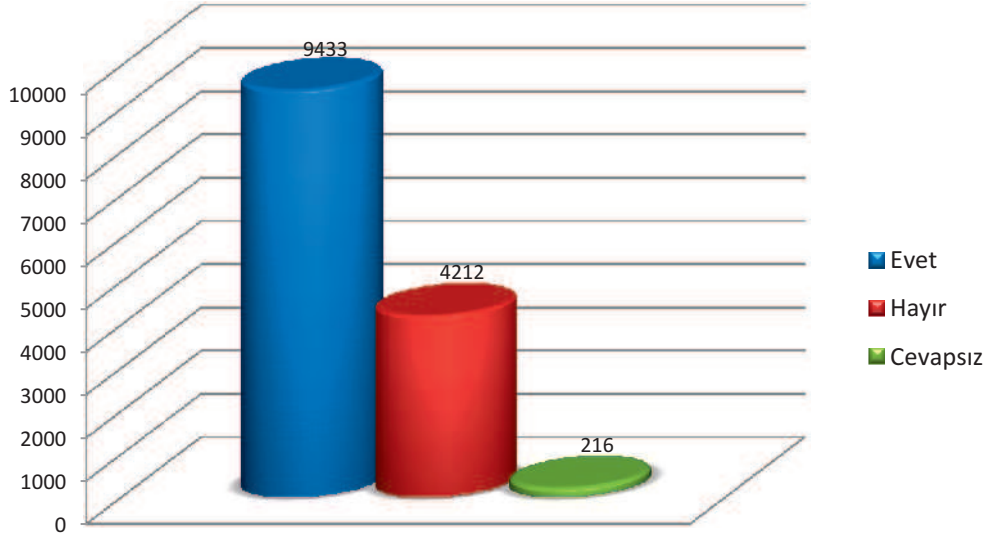
Grafik 31 özürli bireylerin bağımsız hareket edebilmek için cihaza ihtiyaç duyup duymadıkları durumu yansıtmaktadır. Özürli kişiler içerisinde 4724 kişi bağımsız hareket edebilmek için cihaza ihtiyaç duyarken, 8928 kişi ise bağımsız hareket edebilmek için cihaza ihtiyaç duymamaktadır. Toplam özürli içerisinde %34'ü bağımsız hareket ederken cihaza ihtiyaç duymakta iken %64,4'ü cihaza ihtiyaç duymamaktadır.

GRAFİK 32: YAŞADIĞI ORTAMIN TEMİZLİĞİNİN KARŞILANMASINA

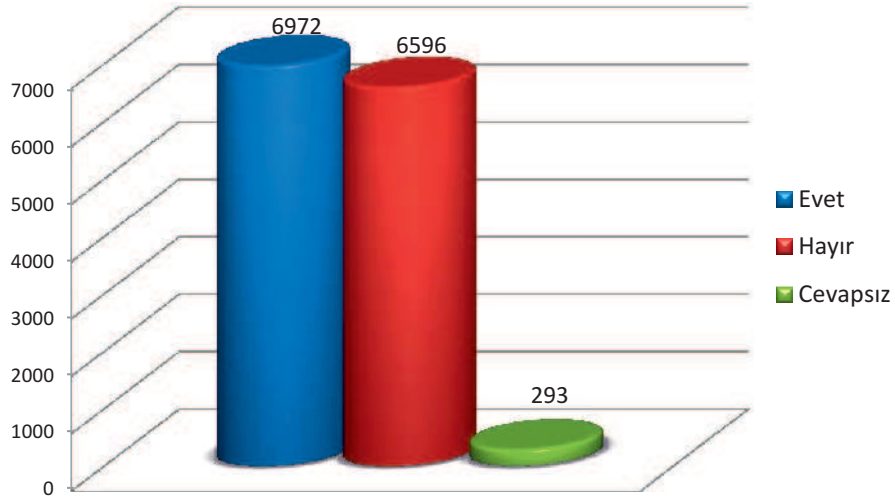
Grafik 32 özürli bireylerin yaşadığı ortamların temizliğinin karşılanmasında yardıma ihtiyaç duyup duymadığı yansıtmaktadır. Özürli kişiler içerisinde 9338 kişi yaşadığı ortamların temizliğinin karşılanmasında yardıma ihtiyaç duyarken, 4321 kişi ise yaşadığı ortamların temizliğinin karşılanmasında yardıma ihtiyaç duymamaktadır. Toplam özürli içerisinde %67,3'ü yaşadığı ortamların temizliğinde bir başkasına ihtiyaç duyarken %31,1'i bir başkasına ihtiyaç duymamaktadır.

GRAFİK 33: GÜNLÜK İŞLER İÇİN YARDIMA (ALIŞVERİŞ, FATURA)

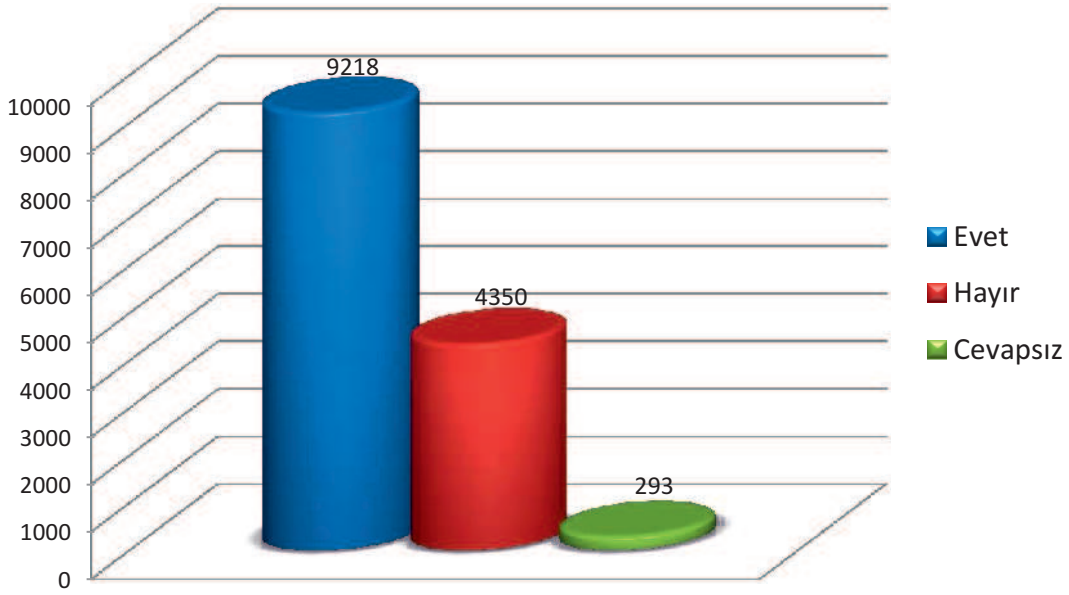
Grafik 33 özürlü bireylerin günlük işler için yardıma (alışveriş, fatura) ihtiyaç duyup duymadığı yansıtmaktadır. Özürlüler içerisinde 9433 kişi günlük işler için yardıma (alışveriş, fatura) ihtiyaç duyarken, 4212 kişi ise günlük işler için yardıma (alışveriş, fatura) ihtiyaç duymamaktadır. Toplam özürlü içerisinde %68,1'i günlük işler için bir başkasının yardımına ihtiyaç duyarken %30,3'ü bir başkasının yardımına ihtiyaç duymamaktadır.

GRAFİK 34: TOPLU TAŞIMA ARAÇLARINDAKİ ÖZEL DÜZENLEMELER

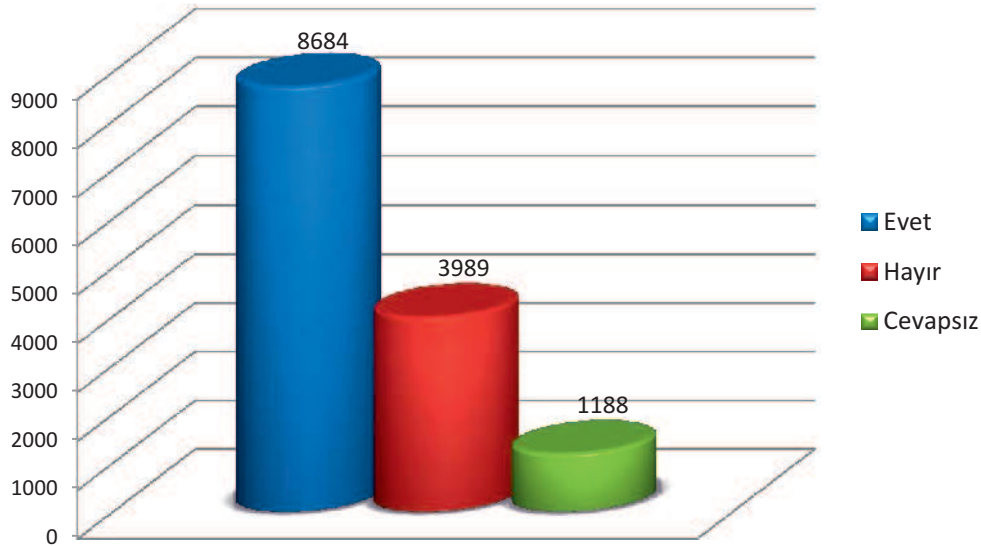
Grafik 34 özürlü bireylerin toplu taşıma araçlarındaki özel düzenlemelere ihtiyaç duyup duymadığı yansıtmaktadır. Özürlüler içerisinde 6972 kişi toplu taşıma araçlarındaki özel düzenlemelere ihtiyaç duyarken, 6596 kişi ise toplu taşıma araçlarındaki özel düzenlemelere ihtiyaç duymamaktadır. Toplam özürler içerisinde %%50,2'si toplu taşıma araçlarındaki özel düzenlemelere ihtiyaç duyarken %47,6'sı ihtiyaç duymamaktadır.

GRAFİK 35: REHBERLİK VE DANIŞMANLIK HİZMETİNE İHTİYAÇ DUYULUP DUYULMADIĞI

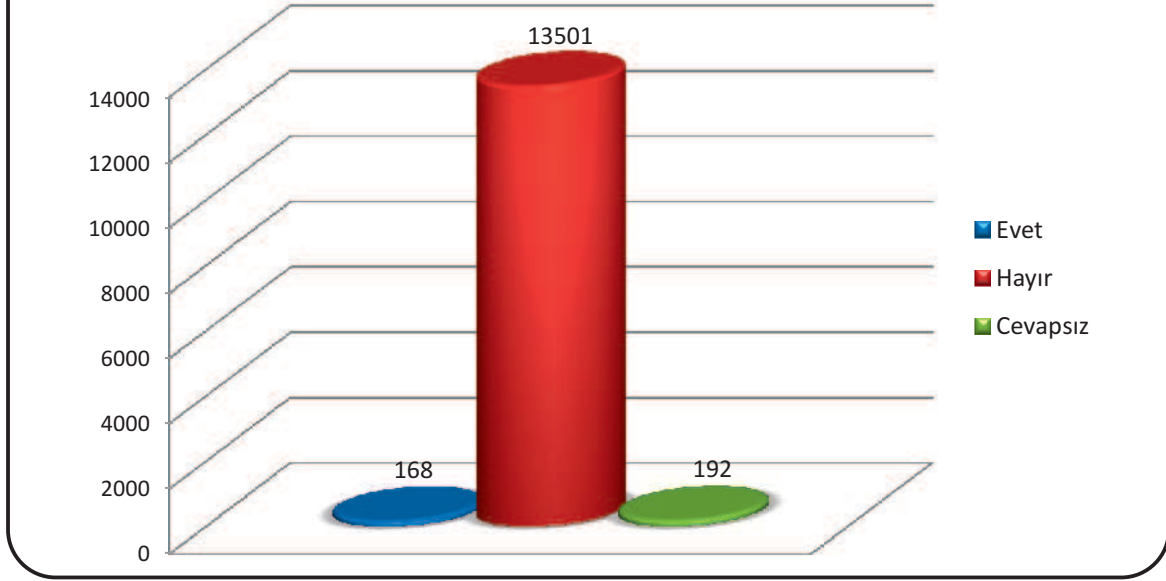
Grafik 35 özürlü bireylerin rehberlik ve danışmanlık hizmetine ihtiyaç duyup duymadığı yansıtmaktadır. Özürlüler içerisinde 9218 kişi rehberlik ve danışmanlık hizmetine ihtiyaç duyarken, 4350 kişi ise rehberlik ve danışmanlık hizmetine ihtiyaç duymamaktadır. Toplam özürlülerin %66,5'i rehberlik ve danışmanlık hizmetine ihtiyaç duyarken %31,4'ü ihtiyaç duymamaktadır.

GRAFİK 36: AYNI-NAKDİ YARDIMLARA (KÖMÜR - GIDA - MAL VEYA PARA) İHTİYAÇ DUYULUP DUYULMADIĞI

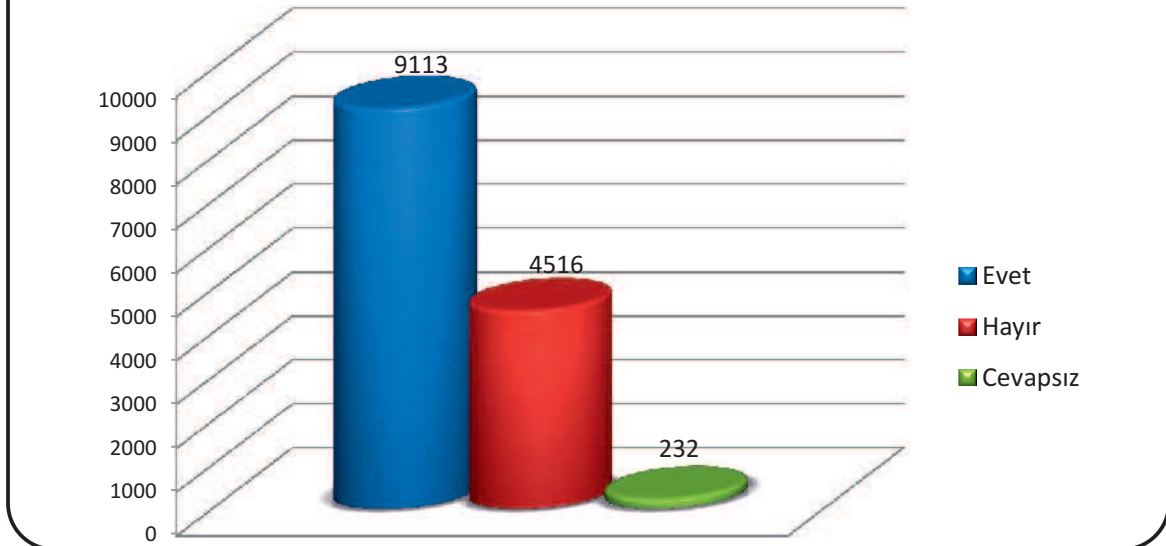
Grafik 36 özürlü bireylerin aynı-nakdi yardımlara (kömür - gıda - mal veya para) ihtiyaç duyup duymadığı yansıtmaktadır. Özürlüler içerisinde 8684 kişi aynı-nakdi yardımlara (kömür - gıda - mal veya para) ihtiyaç duyarken, 3989 kişi ise aynı-nakdi yardımlara (kömür - gıda - mal veya para) ihtiyaç duymamaktadır. Toplam özürlülerin %62,7'si aynı-nakdi yardımlara ihtiyaç duyarken %28,8'si aynı-nakdi yardımlara ihtiyaç duymamaktadır.

GRAFİK 37: ÖZÜRLÜ BİREY / ANNESİ / BABASI HERHANGİ BİR ÖZÜRLÜ DERNEĞİNE ÜYE Mİ?

Grafik 37 özürlü bireylerin özürlü birey / annesi / babası herhangi bir özürlü derneğine üye olup olmadığı durumlarını yansıtmaktadır. Özürlüler içerisinde 13501 kişinin annesi / babasının herhangi bir özürlü derneğine üye olmadığı görülmektedir. Özürlü birey/annesi/babası herhangi bir özürlü derneğine üye olmayanların oranı %97,4'tür. Özürlü birey/annesi/babası özürlü derneğine üye olanların sayısı 168 kişiden oluşmaktadır. Bunların toplam özürlü içerisindeki oranı ise %1,2'dir. Elde edilen verilere göre özürlü bireyler arasında sivil toplum faaliyetlerinin yeterince yaygın olmadığı sonucuna ulaşılabılır.

GRAFİK 38: AYNİ-NAKDİ YARDIMLARA (KÖMÜR - GIDA - MAL VEYA PARA) İHTİYAÇ DUYUP DUYMADIĞI

Grafik 38 özürlü bireylerin sağlık raporlarının olup olmadığı durumunu yansıtmaktadır. Özürlüler içerisinde 9113 kişinin sağlık raporu olduğu buna karşılık 4516 kişinin sağlık raporunun bulunmadığı görülmektedir. Özürlü bireylerin %65,7'sinin sağlık raporu olduğu halde %32,6'sının sağlık raporu yoktur. Sağlık raporu bulunmayan 4516 kişi Sağlık Raporu vermeye yetkili Devlet Hastanelerine yönlendirilerek sağlık raporu almaları ve bu vatandaşların kendilerine sunulan özürlü hizmetlerinden yararlanmaları sağlanmıştır.

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Proje kapsamında 13861 özürli vatandaşımıza ulaşılmıştır. Özürli birey araştırma formu ile elde edilen bilgiler veri tabanına işlenmiştir.

Özürli bireylere ait bilgiler bütüncül bir veri tabanına işlenerek bilgilerin uzun süre saklanması ve güncelliğini koruması sağlanmıştır.

Yerel düzeyde birbirinden farklı kurumların kayıtlarında yer alan ve saha taraması sonucu ulaşılan özürliüler hakkındaki veriler il düzeyinde oluşturulmuş web tasarımı bir veri merkezinde toplanmıştır. Bu şekilde gerek özel gerekse kamu tarafından özürli vatandaşlara yönelik yapılacak politikalara, yatırımlara, planlamalara, projelere bilgi kaynağı oluşturulmuştur. Bunun sonucu olarak özürli bireylere sunulan kurumsal, mali, danışmanlık ve sosyal destek hizmetlerinin engelli bireylere eşitlik ilkesi çerçevesinde sunulması sağlanmıştır.

Özürli vatandaşların ihtiyaçları belirlenmiş ve sorunları açık bir şekilde ortaya çıkarılmıştır. Böylece özürlilik alanında faaliyet gösteren veya göstermek isteyen özel ve kamu girişimcilerinin özürliülerin ihtiyacına yönelik ve sorunlarına çözüm üretecek hizmet sunmalarına katkı sağlanmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının özürli bireylere yönelik politikalarını gözden geçirmeleri sağlanmış, bilgi ve veriye dayalı plan ve proje geliştirmelerine katkıda bulunulmuştur.

Kayıt dışı özürli bireylere ulaşılarak onların sağık raporu almaları sağlanmış bilgileri, ulusal veri tabanına işlenmiş ve özürliülere sunulan hizmetlerden yararlanmaları sağlanmıştır.

Özürliülere yönelik gerçekleştirilen gerek ulusal kaynaklı gerekse dış kaynaklı sosyal projelere bilgi sağlanmıştır.

Bilgi ve veri olmadan uygulamaya konmaya çalışılan politikaların önüne geçilmesine, kaynak ve enerji israfının önlenmesine çalışılmıştır.

KAHRAMANMARAŞ SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRLÜĞÜ

ÖZÜRLÜ ENVANTERİ PROJESİ